

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 346

ISSN 1849 -7837 // Zagreb, listopad 2025. // Godina XXXI.

U OVOM BROJU:

6. SJEDNICA NACIONALNOG VIJEĆA

**Skretanje pozornosti
s glavnih problema**

TUŽNA ČESTITKA MEĐUNARODNOG DANA STARIJIH OSOBA

**Dodatak samo 6
eura po godini
staža**

KAKO OSTVARITI PRAVO NAKON SMRTI

**15.000 osoba nije
dočekalo rješenje o
inkluzivnom dodatku!**

PROPAO POKUŠAJ ZBLIŽAVANJA UMIROVLJENIČKIH STRANAKA I UDRUGA

**Osobni interesi i
razmirice jači od
interesa za
umirovljenike**

NOVI UDAR NA UMIROVLJENIKE

**Vladino „popuštanje“
mjera znači i veće
račune**

REPORTAŽA
SIVE SLUTNJE BUDUĆNOSTI
**Koliko zaposleni
znaju o
mirovinama?**

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika Hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

Skretanje pozornosti s glavnih problema

Utorak, 30. rujna 2025. u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike održana je šesta sjednica Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, a na kojoj su SUH predstavljali predsjednica Višnja Stanišić i zamjenik predsjednice Stjepan Milobara. Na sjednici je prisustvovao i ministar Marin Piletić koji je članovima Vijeća čestitao Međunarodni dan starijih osoba, koji se obilježava svake godine 1. listopada. Predstavnicima SUH-a, kao i cijela umirovljenička javnost očekivali su da će se već na ovoj sjednici znati i obznaniti koliko će iznositi vrijednost godine staža kod izračuna godišnjeg dodatka, no na svačije iznenađenje, to se nije dogodilo.

Prva točka dnevnog reda bila je prezentacija koja je trebala dočarati učinke novog Zakona o mirovinskom osiguranju, što je dakako teško za prikazati, jer zakon nije bio na snazi niti tri puna mjeseca, a da ne govorimo o tome da će se najvažnije točke zakona početi primjenjivati tek od 1. siječnja 2026. godine, poput povećanja invalidskih mirovina od 10 posto, dodavanja 12 mjeseci staža novoumirovljenim majkama za svako rođeno dijete te ukidanje penalizacije za prijevremene umirovljenike koji imaju 70 godina života. Tako da je realno za očekivati da će se pravi učinci zakona moći vidjeti tek na jesen sljedeće godine.

Nakon toga članovi Vijeća obaviješteni su o gradnji 18 centara za starije osobe, koji se sufinanciraju uz pomoć EU projekata, a kojima će se omogućiti više od 1.800 smještajnih kapaciteta za korisnike kojima je neophodna intenzivna skrb te izvaninstitucijske usluge za više od 4,5 tisuće korisnika. Rečeno je kako su neki od centara u početnoj fazi gradnje, a neki pri kraju, pa je u planu da bi svi trebali početi s radom sredinom sljedeće godine. Vidjet ćemo hoće li to doista tako i biti.

Također, članovi Vijeća informirani su i o nadolazećim izmjenama Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima i Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima radi prenošenja u hrvatsko zakonodavstvo Direktive EU o uspostavi jedinstvene europske pristupne točke (ESAP). Stav SUH-a je i dalje isti, obvezni drugi stup je štetan za hrvatske financije i treba se pretvoriti u dobrovoljni, pa bilo kakvo jačanje ili popularizaciju obveznog drugog stupa ne podržavamo.

Najvažnija točka dnevnog reda bila je RAZNO. Predstavnicima

SUH-a su postavili pitanje o iznosu godišnjeg dodatka, budući da je to trenutno za umirovljenike najvažnije pitanje. Odgovoreno im je da će se o tome razgovarati sljedećih dana u užem krugu. Na pitanje da li će se na dodatak obračunavati porez, rečeno je da najvjerojatnije da, što je izazvalo nezadovoljstvo SUH-ovih predstavnika.

Predsjednica SUH-a Višnja Stanišić zatim je pokrenula pitanje problema isplate inkluzivnog dodatka, s obzirom da se dogodila očita pogrešna procjena Vlade, odnosno ministarstva koje je to pripremalo. Naime, procijenjeno je da će taj dodatak ostvariti oko 140.000 osoba, a do sada ga je ostvarilo preko 185.000 osoba, a preko 105.000 osoba još čeka rješenje. I ne samo to, oko 15.000 osoba nije ni dočekalo rješenje jer su umrli, budući da se sporo rješavaju zahtjevi, pa od podnošenja zahtjeva pa do rješenja prođe i godina dana.

Stanišić je upozorila na mnoge nezakonitosti koje se rade kada podnositelji zahtjeva preminu. Od toga da ako su i dobili rješenje, ono se proglašava ništetnim i to u roku od par dana od smrti, što je pomalo i nevjerovatno kako se to ipak brzo rješava. A još je nevjerovatnija brzina da sa tekućeg računa pokojnika pokupe iznos inkluzivnog dodatka koji je stigao na račun par dana prije smrti. Stanišić je kazala da je riječ o nezakonitim postupcima, jer sredstva na tekućem računu s datumom smrti pripadaju nasljednicima, a ne državi te da ista praksa godinama postoji i s mirovinama preminulih umirovljenika. Hoće li ovaj prigovor imati učinka također ostaje za vidjeti, ili će u suprotnom se nasljednici morati upustiti u sudske tužbe.

TUŽNA ČESTITKA MEĐUNARODNOG DANA STARIJIH OSOBA

Dodatak samo 6 eura po godini staža

Niti dva sata od završetka sjednice Nacionalnog vijeća stigao je poziv predsjednici SUH-a Višnji Stanišić da sutradan dođe kod ministra Piletića. Stanišić je kazala kako je bila uvjerena da je pozvana zajedno s predsjednicom Matice umirovljenika kako bi ministar umirovljeničkim udruženjima čestitao Međunarodni dan starijih osoba 1. listopada. I stvarno se radilo o čestitki. I to kakvoj. Bez uvoda im je rečeno da će iznos godišnjeg dodatka iznositi 6 eura i da nam mogu prenijeti radosnu vijest da će iduće godine u saborsku proceduru u dva čitanja ići izmjene poreznog zakona kojim se od 1.1.2027. na mirovine neće plaćati porez.

„Bila sam u šoku. Ne samo iznosom dodatka, već načinom i tajmingom kada su to objavili. Na međunarodni dan starijih osoba. Bez dogovora sa socijalnim partnerima. Mogli su barem glumiti, održati par sastanaka pa

onda objaviti svoju odluku. Čak ni to nisu bili u stanju. To pokazuje i dozu bahatosti pa i toga koliko im znače starije osobe“, kazala nam je kasnije Stanišić. Uz to, rekli su da je ministarstvo zapravo predložilo 4 eura, ali da se njihov koalicijski partner HSU izborio za 6 eura.

„Zar je moguće da njima jedna godina staža umirovljenika vrijedi 6 eura, a jedan sat čišćenja penzić će platiti 10 eura. Ponižavajuće. Opravdavaju se da u proračunu nema novca. Ima novca, ali su im prioriteta drugačiji. Mi smo im samo balast kojeg bi se rado riješili“, dodala je Stanišić.

I za kraj, još uvijek u zraku ostaje visjeti da li će se na godišnji dodatak platiti porez i da li će se dodatak ovršiti. A za one koji misle da će taj dodatak primati uz mirovinu svaki mjesec, grdno se varaju. U siječnju dolazi otrežnjenje u vidu gole mirovine.

Osobni interesi i razmirice jači od interesa za umirovljenike

U natoč činjenici da umirovljenici čine gotovo trećinu hrvatske populacije, pa shodno tome predstavljaju potencijalno jaku interesnu i političku snagu, razjedinjenost njihovih predstavnika sigurno je jedan od važnijih faktora koji utječu na kvalitetu života te populacije. No, što bi se dogodilo kada bi se desetak umirovljeničkih stranaka spojilo u jednu, a onda ta stranka s umirovljeničkim udrugama dogovorila zajednički program kojim bi svi zajedno nastupali u javnosti i prisilili vladajuće da poboljšaju životni standard i položaj umirovljenika i starijih osoba u hrvatskom društvu. Ili pak da umirovljeničke stranke i same postanu oni koji donose odluke ili barem postanu neizostavan dio vladajućih i guraju ideje koje su dogovorene na zajedničkim sastancima s predstavnicima umirovljeničkih udruga.

Upravo potaknuti tim idejama, predstavnici SUH-a pozvali su početkom rujna na zajednički neformalni sastanak predstavnike Matice umirovljenika te triju najvećih umirovljeničkih stranaka (HSU, SU i BUZ) kako bi za početak raspravili da li postoji spremnost za suradnju na programskoj osnovi. Na sastanak su došli predstavnici BUZ-a i SU-a koji su iskazali inicijalnu želju da žele surađivati na zajedničkim programskim točkama, dok su predstavnici Matice se ispričali da su na godišnjem odmoru, a HSU-a da im je bio prekratak rok od poziva do sastanka.

Zato je sredinom rujna poslan novi poziv za zajednički sastanak za 29. rujna 2025. s nadom da bi se mogla dogovoriti zajednička suradnja svih aktera na programskoj razini, odnosno da se dogovore zajedničke programske točke koje bi svi jednoglasno zastupali i u javnosti i pred Vladom RH. Uz poziv su zamoljeni da dostave i 5 do 7 najvažnijih programskih točaka koje smatraju najbitnijima za umirovljenike. No, i na ovom formalnom sastanku o kojem su obaviješteni i predstavnici medija pojavili su se isti predstavnici, odnosno uz predstavnike SUH-a predvođene predsjednicom Višnjom Stanišić, došli su predstavnici BUZ-a (Blok umirovljenici zajedno) predvođeni predsjednikom Milivojem Špikom, te predstavnici SU-a (Stranke umirovljenika), predvođeni predsjednikom Lazarom Grujićem. Dakle, nije bilo predstavnika Matice umirovljenika, kao ni predstavnika HSU-a (Hrvatske Stranke umirovljenika), što i nije iznenađenje s obzirom da je riječ o jedinoj umirovljeničkoj stranci koja ima

predstavnik u vladajućoj većini, no nepojavljivanje ipak govori sve o njima samima.

Dakako, uvijek u zraku ostaje pitanje i kako bi se ponašali predstavnici BUZ-a i SU-a da nisu u opoziciji, pa je njima u svakom slučaju dolazak na ovaj sastanak mogao biti samo dodatni plus u očima javnosti.

Sam okrnjeni sastav u kojem nema Matice i HSU-a već je značio popriličan udarac na ideju o umirovljeničkom ujedinjavanju po programskim načelima, a još ga je više pogoršao i sam završetak sastanka u kojem su isplivale razmirice na relaciji čelnika HSU-a i SU-a. No, treba reći da je sam tijek sastanka prolazio u skroz pozitivnom tonu. Predstavnici SUH-a, BUZ-a i SU-a u početku su se složili kako bi trebalo dogovoriti nekoliko ključnih programskih točaka (maksimalno 7) koje bi svi jednako promovirali u javnosti i pred tijelima vlasti, što bi povećalo mogućnosti ostvarenja tih ciljeva.

BUZ je predstavio skup prijedloga za zajednički program, dok je Stranka umirovljenika uručila pisani dokument s prijedlogom glavnih programskih ciljeva. Sindikat umirovljenika je uz svoje programske točke naglasio i važnost realnih i provedivih ciljeva usmjerenih na poboljšanje položaja većine umirovljenika.

Unatoč više različitih prijedloga, načelno se usuglasilo sedam programskih točaka koje bi svi akteri sastanka trebali zastupati u svojim javnim nastupima, kao i u nastupima prema Vladi, a gdje su i predstavnici SUH-a pristali na kompromis. Ovo je tih sedam točaka:

1. Da se usklađivanje mirovina radi na bazi 100 % povoljnijeg faktora rasta plaća ili cijena, i to kvartalno, što znači da bi se mirovine usklađivale četiri puta godišnje prema onom faktoru koji je povoljniji za umirovljenike, a ne kao što je dosad bilo da se usklađuju dva puta godišnje. Uz to, jednom godišnje bi se mirovine dodatno uskladile s rastom BDP-a, čime bi se osigurala pravednija raspodjela gospodarskog rasta i zaštita standarda umirovljenika.

2. Da prosječna mirovina poraste tako da njezin udjel iznosi 60 % prosječne plaće.

3. Da se jednokratni stalni godišnji dodatak (božićni dodatak) isplaćuje svima, tako da se vrijednost jedne godine staža izračuna na način da se iznos prosječ-

ne starosne mirovine ostvarene prema ZOMO-u podijeli s brojem 40 (broj koji predstavlja 40 godina staža). U ovom trenutku po tom izračunu godina staža vrijedila bi malo više od 14 eura.

4. Da se mirovine u potpunosti oslobode poreza, jer se smatra da one predstavljaju zarađeni prihod iz rada uplaćen kroz cijeli radni vijek.

5. Da se svim umirovljenim majkama prizna 12 mjeseci staža po rođenom djetetu. Time se želi nagraditi i kompenzirati njihov doprinos društvu kroz podizanje djece, a istovremeno povećati mirovine žena koje zbog majčinstva češće imaju prekide u radnom stažu ili niže prihode. Isplata bi išla s prvim sljedećim mjesecom po stupanju zakona na snagu.

6. Da se ukine penalizacija s navršenim uvjetima dobi za starosnu mirovinu (65 godina za muškarce i trenutno 63 godine i 9 mjeseci za žene) za one osobe koji su otišli u prijevremenu mirovinu.

7. Uvođenje instituta Javnog pravo-branitelja za starije osobe koji bi ukazivao na nepravilnosti i diskriminaciju prema starijim osobama.

Iako se činilo da bi sastanak mogao završiti u pozitivnom tonu, nažalost to se nije dogodilo. Umjesto da se do kraja dogovori suradnja i zajednički nastup prema javnosti i Vladi, između čelnika dviju političkih stranaka došlo je do osobnih razmirica i nemogućnosti daljnje pozitivne komunikacije, u kojoj su na vidjelo opet izašle razlike u pristupima pa i nesuglasice u programskim prioritetima, što do daljnjeg onemogućuje zajedničku suradnju. Kad se tome pridoda i nesudjelovanje Matice i HSU-a, u Sindikatu umirovljenika je zaključeno da će, kao i dosad, nastaviti isključivo samostalno djelovati u skladu sa svojim programom rada i nadati se da će SUH-ove programske točke podržati i svi ostali važni akteri koji se mogu izboriti za bolji život umirovljenika.

I.K.

„Mirovine trebaju biti veće, ali ne mogu“

Vlada RH i ministar rada i mirovinskog sustava Marin Piletić čestitali su 1. listopada 2025. Međunarodni dan starijih osoba obznanjivanjem iznosa godišnjeg dodatka od šest eura po godini staža. Iznos je to kojem se nisu nadali i najveći pesimisti među umirovljeničkom populacijom. Turistička sezona bila je dobra, dapače i rebalansom državnog proračuna za 2025. godinu prihodi su povećani za 30 milijuna eura više od planiranih, dok su rashodi rebalansom smanjeni za 223 milijuna eura.

Ministar financija Marko Primorac na upite medija da li su umirovljenici trebali dobiti više od šest eura po godini staža je kazao kako je deficit opće države 2,9 posto, i ponovno podsjetio da se Hrvatska mora držati kriterija iz Maastrichta, koji utvrđuju maksimalnu dozvoljenu razinu deficita od tri posto BDP-a.

860 eura umjesto 690

„Mogli smo povećati duplo mirovine, onda bismo imali puno veći deficit nego što imamo sada. Otvorila bi se procedura prekomjernog manjka, država bi mogla završiti u bankrotu. To su sve posljedice. Trudimo se raspoređivati sredstva koja imamo na najbolji mogući način. Ovo je u postojećim okvirima, s obzirom na to da smo se de facto zadržali na rubu granice od tri posto, maksimalno što se moglo učiniti u okvir ovog proračuna. Svakako, treba i dalje snažiti mirovine i povećavati ih», izjavio je Primorac.

Njegova izjava zapravo otkriva sve. Svakako je dobro što se naša Vlada pridržava kriterija i pazi na stabilnost cijelog sustava, i on kao ministar očito dobro vodi financije, a što se ogleda i u rastu hrvatskog BDP-a, koji će ove godine po procjeni prijeći 3 posto. No, problem upravo nastaje što Vlada sredstva ne raspoređuje na najbolji mogući način. I ne, nitko ne traži da se odjednom duplo povećaju mirovine, već samo da dođu na prosjek od 60 posto prosječne plaće u razdoblju u nekom realnom roku od dvije godine.

U sadašnjim okvirima prosječne mirovine i plaće to bi značilo povećanje prosječne mirovine od cca 25 posto. Odnosno, prosječna mirovina bi u ovom trenutku umjesto 690 eura trebali iznositi 860 eura.

Također, da se sredstva iz proračuna pravednije raspoređuju ne bismo imali preko pola milijuna umirovljenika koji primaju mirovinu nižu od 600 eura koja nije dostojna za normalan život. I dok Vlada šakom i kapom nagrađuje javni sektor povišicama plaća, privatni sektor pun je potplaćenih radnika čiji poslodavci uplaćuju minimalne doprinose i tako smanjuju količinu novca kojim se pokrivaju isplate sadašnjih umirovljenika. Nećemo sad pričati o uhljebima i nagrađivanju zaposlenjem onih protiv kojih postoje ozbiljne optužbe za korupciju.

Oprezno s ukidanjem poreza

Ima li logike i da svakim usklađivanjem korisnici mirovina po posebnim propisima, a ovdje mislimo najviše na bivše saborske zastupnike i članove Vlade čije mirovine idu i preko 2.300 eura, sa svakim tim usklađivanjem dobiju povišicu koja je veća od rasta prosječne plaće. Pitanje je retoričko jer pravedno bi bilo da se te mirovine usklađuju maksimalno u iznosu u kojem je rasla prosječna plaća.

Zbog toga je s velikim oprezom SUH reagirao na najavu Vlade kako će od 2027. ukinuti porez na mirovine, jer će od

toga najviše koristi imati oni koji imaju najviše. Primjerice nekom bivšem saborskom zastupniku mirovina će instant porasti za 200 eura, dok rečenih pola milijuna umirovljenika koji ionako ne plaćaju porez jer imaju ispod 600 eura mirovinu neće imati nikakve koristi od toga. A još pola milijuna će dobiti tek 30-ak eura povišice, ali ajde, barem nešto. Ono što nije za pohvalu je da je po pitanju ukidanja poreza Vlada preskočila mišljenje umirovljeničkih udruga. Jer, baš kao i na primjeru usklađivanja, tako se i na primjeru poreza može povući granica osobnog odbitka koja bi se kretala u razini prosječne plaće. Da demonstriramo ponovno na bivšem saborskom zastupniku koji živi u Zagrebu. Ako bi postavili osobni odbitak primjerice na 1.500 eura, tom umirovljeniku s 2.300 eura mirovine oporezivao bi se iznos od 800 eura (2.300 – 1.500), te bi ipak platio 92 eura poreza, ali bi svejedno profitirao jer isti taj porez sada plaća 195,50 eura.

Dakle, bio bi svejedno u plusu 103,50 eura. Ideja o različitim postocima usklađivanja za tu skupinu umirovljenika onda dobiva još veći smisao, a što je također bitno, ona nije nikakva novost, jer neke EU zemlje imaju upravo usklađivanja gdje oni s nižim mirovinama dobiju veće postotke usklađivanja, a oni s višima manje. Budimo realni, 5 posto usklađivanja od 690 eura i 5 posto od 2.300 eura ne može se uspoređivati.

Maknuti teret sumnje

Zašto stalno spominjemo slučaj saborskog zastupnika, pa upravo kako bi vladajućima maknuli svaki teret sumnje da s ukidanjem poreza svim umirovljenicima pogoduju svojim bivšim pa i nekim sadašnjim kolegama u saborskim klupama (jer iako su 2011. ukinute saborske mirovine, neki koji sada sjede u Saboru će ih ostvariti jer su najmanje dvije godine sjedili u Saboru i prije 2011. godine).

Ono što nije prošlo neprimijećeno u SUH-u je da se isti trenutak kad je priopćeno da će iznos godišnjeg dodatka po godini staža biti šest eura objavila i vijest o ukidanju poreza umirovljenicima, doduše tek od 2027. godine. Čisti pokušaj zakamufliranja činjenice koje su i sami svjesni, a to je da je šest eura po godini staža premalo. I što je još gore, ta kamuflaža je napravljena sa sumnjivim sredstvom, ukidanjem poreza svima, koje u sebi također ima potencijalne elemente još jedne kamuflaže.

Igor Knežević

15.000 osoba nije dočekalo rješenje o inkluzivnom dodatku!

Početkom listopada javnost je potresla informacija da je čak 15.000 ljudi umrlo čekajući rješenje o inkluzivnom dodatku. Sporo donošenje rješenja rezultiralo je činjenicom da mnogi nisu ni dočekali svoje pravo, a mnogi ga još neće dočekati s obzirom da je preko 105.000 zahtjeva još na čekanju. Više je nego jasno da je Vlada, odnosno resorno ministarstvo rada i mirovinskog sustava napravilo ogromnu pogrešku u procjeni. Naime, očekivalo se da će pravo na inkluzivni dodatak ostvariti 140.000 osoba, a već dosad ga je ostvarilo preko 185.000 osoba, te ostaje vidjeti koja će biti konačna brojka. Nažalost, neki od onih koji su umrli i nisu dočekali rješenje čekali su na njega i po godinu dana.

Zakonom o inkluzivnom dodatku propisano je da u slučaju smrti korisnika prava na inkluzivni dodatak pravo prestaje s danom smrti u kojem slučaju će nadležni Zavod za socijalni rad ukinuti rješenje kojim je pravo priznato i utvrditi prestanak prava. To znači da rješenjem priznato pravo na inkluzivni dodatak nije prenosivo i ne nasljeđuju ga drugi članovi obitelji nakon smrti korisnika. No, nasljednici mogu i imaju pravo doći do iznosa inkluzivnog dodatka koji je trebao pripasti preminulom prije smrti, evo i kako.

Više načina nasljeđivanja iznosa

U slučaju da Zavod svojim rješenjem prizna korisniku pravo na inkluzivni dodatak i korisnik to **rješenje primi, ali nažalost umre prije nego li mu Zavod isplati** zaostale dospelje iznose inkluzivnog dodatka, u tom slučaju dospelje iznose može naslijediti nasljednik sukladno odredbi članka 7. stavka 3. Zakona o socijalnoj skrbi prema kojoj dospelje novčane naknade koje nisu isplaćene do smrti korisnika nasljeđuju nasljednici korisnika, prema zakonu kojim se uređuje nasljeđivanje, a ako nema nasljednika, vraćaju se u državni proračun.

U slučaju pak da Zavod donese rješenje i prizna korisniku pravo na inkluzivni dodatak, ali korisnik **prije primitka rješenja umre**, u tom slučaju Zavod može sukladno odredbi članka 124. stavka 1. točke 3. Zakona o općem upravnom postupku (ZUP) donijeti posebno rješenje kojim se rješenje kojim je priznato pravo na inkluzivni dodatak oglašava ništavim, a

koje rješenje se mora dostaviti nasljedniku pokojnog korisnika.

Protiv tog rješenja može se uložiti žalba u roku 15 dana, o kojoj odlučuje drugostupanjsko tijelo – Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Protiv odluke Ministarstva kojom je odlučeno o žalbi može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom u roku od 30 dana.

Važno je znati

U gorenavedenom slučaju kada se za osobu donese rješenje ali ga ne primi, ali i u slučaju da osoba umre bez da je uopće doneseno rješenje, njezini nasljednici mogu dobiti „propuštene“ iznose, odnosno zaostatke od trenutka podnošenja zahtjeva za inkluzivni dodatak pa do smrti. Naime, odredbom članka 39. ZUP-a propisano je da ako u tijeku postupka stranka umre ili pravna osoba prestane postojati, postupak se može **obustaviti ili nastaviti**, ovisno o naravi upravne stvari koja je predmet postupka. No, da se definitivno može nastaviti zaključeno je još 31. ožujka 2011. godine na sjednici mirovinsko-invalidsko-zdravstvenog odjela Upravnog suda gdje je donesen zaključak o pravnom shvaćanju prema kojem „ako u tijeku postupka stranka umre, postupak se može nastaviti, iako se radi o osobnom pravu, i to u slučaju kad zahtjev sadrži i neostvareno imovinsko potraživanje, kao što su mirovina, osobna invalidnina, doplatak za njegu i pomoć, pravo iz zdravstvenog osiguranja i slično.

Dakle, nasljeđivanje inkluzivnog dodatka je moguće, ali u upravnom postupku. Primjerice ako je netko podnio zahtjev za inkluzivni dodatak 1. siječnja 2025. godine, a umre 1. siječnja 2026. godine prije nego mu je Zavod donio pozitivno rješenje, ili je dobio rješenje pred smrt, ali mu nije sjela uplata, njegov nasljednik bi nakon odbijene žalbe, mogao pokrenuti upravni postupak s ciljem da naslijedi iznose koje bi korisnik dobio za tih 12 mjeseci. Ono što je bitno naglasiti je da već postoji sudska praksa Upravnog suda prema kojoj bi tako nešto

bilo pravno moguće. Tako je 2022. godine sud poništio rješenje Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i Centra za socijalnu skrb gdje je zbog smrti žene koja je pokrenula postupak priznavanja prava na osobnu invalidninu doneseno rješenje o obustavi postupka.

Pozitivna sudska praksa

Sin preminule je protiv prvostupanjskog rješenja podnio žalbu, a u upravnom postupku Upravni sud je obrazložio da je rješenje trebalo biti doneseno i dostavljeno podnositeljici zahtjeva dok je još bila živa te bi u slučaju usvajanja zahtjeva imala pravo na osobnu invalidninu od dana podnošenja zahtjeva 25. ožujka 2022. do dana smrti 15. listopada 2022. godine. Tu se sud pozvao i na zaključak iz 2011. da ako u tijeku postupka stranka umre, postupak se može nastaviti te je tada i potvrdio da se postupak treba nastaviti, jer zahtjev sadrži i neostvareno imovinsko potraživanje na osobnu invalidninu, koje se može naslijediti. Sud je poništio rješenje o obustavi i vratio ga na ponovni postupak Centru za socijalni rad, gdje će Centar (sada pod imenom Zavod) novim rješenjem odlučiti o pravu na osobnu invalidninu za razdoblje od dana podnošenja zahtjeva do dana smrti stranke.

S obzirom da se u tom slučaju radilo o osobnoj invalidnini, a koju naknadu je između ostalog zamijenio inkluzivni dodatak, navedena sudska praksa bi se mogla primijeniti i za slučaj inkluzivnog dodatka. Dakako, oni koji će se upuštati u žalbe i upravne postupke morat će odvagati i sve rizike, od plaćanja sudskih troškova i odvjetnika do rizika da im sud ipak ne presudi u njihovu korist...

I.K.

Koliko zaposleni znaju o mirovinama?

Priprema za mirovinu u prvom redu podrazumijeva pomno financijsko planiranje kao što su dugoročna štednja, određena ulaganja u skladu s primanjima, a bitno je i napraviti dobru procjenu mirovinskih izdataka. Sve su to čimbenici koji će, između ostalog, utjecati na razinu životnog standarda pojedinca u mirovini. Drugim riječima, nije zgoreg financijski se opismeniti, odnosno opismenjivati, već u mladim danima po završetku školovanja i uključivanju na tržište rada. Unatrag tri do četiri godine (između 2021. i 2025.) u Hrvatskoj je provedeno više relevantnih istraživanja na temu koliko i kako mladi ljudi razmišljaju o mirovini. Istraživanja koje je provodila Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA) pokazala je da mladi ljudi u najvećem broju planiraju bližu budućnost te da rijetko ili gotovo nikada ne razmišljaju kako će im izgledati umirovljenički život.

Preko 70 posto ispitanika izjasnilo se da sigurnost za stare dane leži u vlastitoj odgovornosti za mirovinu. Nadalje, ono što je vidljivo iz rezultata spomenutih istraživanja, tj. što se pokazuje u zaključku jest činjenica da su mladi ljudi financijski nepismeni, da ne poznaju mirovinski sustav zbog manjka interesa za tu temu te da gotovo ništa ne znaju o mirovinskom osiguranju i kategorijama mirovinskih fondova. Vremešniji bi čitatelji mogli pomisliti kako ni oni nisu previše o tome razmišljali u njihovim godinama, ali valja uzeti u obzir cijeli niz ozbiljnih socioekonomskih promjena koje su u međuvremenu nastale.

Odlučili smo i sami izaći na teren i anketirati zaposlene na teme o mirovinama, kako bi i sami vidjeli kako oni smatraju da će im izgledati život u mirovini. Zanimljivo, samo jedna osoba nam je znala otprilike reći koliko iznosi prosječna hrvatska mirovina (690 eura bez međunarodnih ugovora), već su načelno odgovarali da znaju da su mirovine jako niske.

Samo od mirovine se teško živi

Najstariji od anketiranih, Zagrepčanin Igor (57) pokazao je najveću upućenost u mirovinsku problematiku. Po zvanju je diplomirani pravnik te nam je rekao da itekako pazi kako će mu izgledati život u mirovini.

„Jednog dana kad dobijem mirovinu očekujem da ću i dalje raditi barem četiri sata dnevno. Kao pravnik sam radio nekoliko godina. Vrlo rano sam otišao u privatne vode i bavio sam se poslovima koji nisu vezani za pravo. Sam si uplaćujem mirovinu putem obrta i poduzeća, u II. stup. Moja majka, profesorica francuskog jezika, radila je i u mirovini. Otvorili smo poduzeće, ona je bila vlasnica, a ja direktor, zajedno smo radili. Kad je mama prije godinu dana umrla, njezina je mirovina iznosila oko 650 eura, nešto niže od prosječne hrvatske mirovine koja iznosi blizu 700 eura. Tatina mirovina iznosi 900 eura i nije mu sila raditi u mirovini. Ja namjeravam raditi i u mirovini, dokle god me zdravlje bude poslužilo. Razmišljam i o iznajmljivanju nekretnina. Ne želim se dovesti u situaciju da živim isključivo od mirovine“, zaključio je Igor.

Igor, pravnik

Za razliku od Igora, 32-godišnji Marko državni je službenik i spremno nam je kazao da zasad ne razmišlja o mirovini.

„Nedavno nam je kolegica iz odjela otišla u mirovinu koja iznosi 700 eura, dakle, prosjek prosjeka. Da, svjestan sam da ću se za stabilno financijsko stanje u mirovini trebati pobrinuti mimo redovne mirovine. Sama mirovina mi neće biti dovoljna. To je tako, moraš se pouzdati u sebe i svoja nastojanja. Zasad o tome ne razmišljam previše, ali da, znam da će mirovina doći prije nego što ju čovjek može očekivati“, prokomentirao je Marko.

Mračne prognoze života u starosti

Tema razgovora o novcu i financijama je česta, ali osjetljiva. Financije imaju izravan utjecaj na društveni, socijalni pa i obiteljski život svakoga od nas. Novac, kako ga zaraditi i kako njime upravljati je svakodnevna briga svih građana. Nikolina (47), prodavačica po zvanju i zanimanju ne vidi bolje sutra kad je u pitanju mirovina.

„Bojim se da neću dočekati mirovinu. Prvo, dobna granica za odlazak u mirovinu neprestano se pomiče za žene, sve je dulji radni vijek, drugo, što smo stariji to smo bolesniji, tako da sumnjam da ću doživjeti mirovinu. Štedjeti ne mogu. Od čega? Od ovako niske plaće? Takve su plaće da se jedva preživi od prvog do prvog u mjesecu. Bilo bi jako dobro imati neki prihod sa strane, ali nemam. Niti sam u mogućnosti raditi još jedan posao uz ovaj posao“, kazala nam je te onda još dodatno objasnila svoju situaciju.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Igor Knežević, glavni i odgovorni urednik

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb

Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@suh.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: Odranska 18, 10020 Novi Zagreb, mob. 098/704647

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 580 eura; za pola stranice 440 eura i za četvrtinu stranice 290 eura.

„Majka sam tri kćeri. Jako su mi dobre. Moram se pobrinuti za njih. Suprug je silom prilika otišao u Njemačku raditi kao vozač. U trenutku kad je otišao u Njemačku imali smo četiri kredita za uređenje kuće. Živimo kod suprugovih roditelja. Svekrva ima dvjestotinjak eura mirovinu, a svekar tristotinjak. Mi im pomažemo koliko god možemo. Da im mi ne pomažemo, morali bi prodati kuću jer ju ne bi mogli održavati. Vidjet ćemo kako će sve biti. I zato razmišljam kad završi moj radni vijek, bojim se da će završiti i životni vijek“, prilično mračno promišlja Nikolina.

Svemu tome je dodala i kako je svojevremeno bila prisiljena raditi bez prijave i staža. To razdoblje trajalo je dvije godine. U svakom slučaju, Nikolinin slučaj nije izoliran. Ima mnogo sličnih životnih priča u Lijepoj našoj, nažalost, zbog čega će i neprijavljeni staž imati za posljedicu nižu mirovinu.

Jadranka, prodavačica

Jadranka (45), radi kao prodavačica u specijaliziranoj prodavaonici za namirnice hrvatskog podrijetla. Željela je raditi kao prodavačica pa je zato završila Trgovačku školu.

„Ne razmišljam dovoljno o mirovini, a trebala bih. Moja će mirovina biti jako mala i nedovoljna za život. Već neko vrijeme radim još jedan poslić, zovem ga mini job. Taj bi mi poslić trebao osigurati nešto novca sa strane. Nisam još odabrala dugoročni oblik štednje, tek se trebam odlučiti. Samo da me zdravlje posluži da mogu što duže raditi“, uz osmijeh nam je kazala Jadranka.

Doznali smo i da njezini roditelji žive na selu, da su im mirovine izrazito niske zbog čega su primorani i dalje raditi. Obraduju zemlju i uzgajaju stoku, bave se ovčarstvom. Prodaju krumpir i tako ostvaruju dodatan prihod. Jadranka i njezin suprug im također pomažu.

Režije i lijekovi najveći trošak

Naša sljedeća sugovornica bila je Jasminka Alić (46) vlasnica frizerskog salona. „Mirovina se čini daleko, ali nije. Tu je, iza ugla. Bojim se mirovine. Svašta se naslušam od mojih mušterija. Ljudima je zbilja teško. Umirovljenici se žale na previsoke režijske troškove, posebno na troškove grijanja. Mnogi lijekovi se plaćaju. Govorimo o stvarima koje su nužno potrebne starijim ljudima. Dobro pamtim, moja pokojna mama je 2006. imala mirovinu 1886,00 kn. Sestra i ja smo joj pomagale koliko god smo mogle. Danas suprug i ja pomažemo njegovoj bolesnoj majci, mojoj svekrvi. Trudimo se. Željeli bismo neke bitne stvari napraviti dok

Jasminka Alić, vlasnica frizerskog salona

smo još u radnom odnosu. Bilo bi dobro imati i nešto novca sa strane. Možda iznajmiti nekretninu i imati dodatni prihod. Imam troje djece. I njima bih željela pomoći, a jednog dana i unucima. Vidjet ćemo koliko ću u tome uspjeti“, s četkom i fenom u rukama promišlja vrijedna frizerka.

Premda će uskoro navršiti 52 godine, Marina, programerka, po zvanju dipl. ing fizike, kaže da se ne opterećuje s mirovinom.

„Nadam se da će mi mirovina biti dovoljna za neki normalan život. Valjda će to biti sličan život ovom sada osim što neću ići na posao. Slušam ljude u mirovini, kažu da su zaposleniji nego dok su bili u radnom odnosu. Čak ne znam koliko trenutno iznosi prosječna mirovina jer ne slušam vijesti svaki dan. Otvorila sam štednju u III. mirovinskom stupu. Svjesna sam da su mirovine male i premale“, rekla je Marina za Glas umirovljenika.

Teško je biti optimističan

Igor (40), Slavonac, Osječanin sa zagrebačkom adresom, radi kao liječnik. Prije tri godine specijalizirao je ortopediju i traumatologiju. Opterećen je kreditom jer su nedavno on i supruga kupili stan.

„Držim da još nisam u punom naponu snage pa stoga još ne razmišljam o mirovini. Jasno mi je da sve to ide automatski preko bolnice u kojoj radim. Vjerujem da neće biti bajno kad budem išao u mirovinu. Možda se tada vratim živjeti u Osijek. Bilo bi dobro nešto uprihoditi sa strane, mimo mirovine. Možda odaberem neku vrstu životnog osiguranja kad postanem financijski stabilniji. S obzirom na primanja, mirovina bi mi mogla biti nešto viša od prosječne mirovine. Da, razmišljam o investicijama, u njih su uključene i postojeće nekretnine. Zasad sam tu gdje jesam. Pomažem i svojim roditeljima umirovljenicima, na svaki mogući način“, pojasnio nam je liječnik u sponu.

Tko zna što će se u budućnosti još događati sa Zakonom o mirovinskom osiguranju i pod kojim će uvjetima naši sugovornici, ali i ostali radno aktivni građani otići u mirovinu. Zasad je puno više razloga za nezadovoljstvo nego za zadovoljstvo. Svakako nije realno povoditi se za mitom da jednog dana neće biti mirovina. Bit će ih, bit će novca za mirovine, ali pitanje je koliko će one iznositi i hoće li se samo s njima moći normalno živjeti. Realno je imati očekivanja na minimumu, i ako ste u mogućnosti, do mirovine probajte osigurati još jedan izvor prihoda.

Melita Funda

Vladino „popuštanje“ mjera znači i veće račune

Utorak 16. rujna 2025. predsjednik Vlade Andrej Plenković predstavio je 9. paket mjera za zaštitu standarda građana i konkurentnosti gospodarstva od rasta cijena, vrijedan 175 milijuna eura. Kazao je kako su dosadašnje mjere subvencioniranja cijene električne energije građanima donijele otprilike 112 eura uštede po kućanstvu godišnje po prosječnoj potrošnji, jer su račun koji bi bio 50 eura, plaćali 40,65 eura. No, popuštanjem mjera od 1. studenog prosječni račun porast će sa 40,65 eura na 43,65 eura, a zatim će od 1. siječnja 2026. porasti na 45,61 euro.

Plenković je pritom naglasio kako se i nakon nove godine nastavlja subvencioniranje, jer da nema nikakvih mjera, taj bi račun iznosio 50 eura.

Rasti će i računi za plin. Prosječni račun bez Vladinih mjera stajao bi 50 eura, a danas se plaća 42 eura, što je donosilo godišnju uštedu od 96 eura. No, od 1. listopada taj račun iznositi će 46 eura.

Što se tiče toplinarstva, prosječni račun od 47 eura s Vladinim mjerama iznosio

je 37,75 eura, a od 1. listopada će iznositi 41,53 eura, no i tada će biti gotovo 5 eura ispod tržišne cijene kažu iz Vlade. Kad se uzme prosječnog umirovljenika koji se grije na toplanu, ovu jesen za tri računa plaćat će 11 eura više, a od nove godine još dva eura. S obzirom da je posljednjim usklađivanjem prosječna mirovina rasla za oko 35 eura, ova poskupljenja odnijet će trećinu tog povećanja, no dakako, rast ostalih cijena (hrane, lijekova, usluga) pojest će svo to povećanje.

Četiri dana prije ove sjednice Vlade Plenković je pozvao socijalne partnere na sastanak na kojem ih je informirao o navedenim mjerama, a među prisutnima bila je i predsjednica SUH-a Višnja Stanišić koja je komentirala da bez obzira što će Vlada i dalje dio tih računa subvencionirati, taj argument umirovljenike neće odobrovoljiti, jer u konačnici njima to predstavlja isključivo poskupljenje računa i opterećenje za njihov ionako mali budžet.

Ministar gospodarstva Ante Šušnjar kazao je kako je sada pravi trenutak za otpuštanje mjera kazavši da nove mjere

neće ubrzati inflaciju. No, to tek ostaje za vidjeti, s obzirom da je povijest pokazala da svako podizanje cijene energenata je u konačnici multipliciralo sve ostale cijene, što je dovelo do porasta inflacije. Ako proizvođačima, trgovcima i obrtnicima povišite cijene, teško je za očekivati da oni taj trošak neće „prebaciti“ na građane, pa će i to pojesti posljednje povećanje mirovina.

No, da ne završimo samo u negativnom tonu, Vlada je u novom paketu nastavila s davanjem naknade za troškove energije u iznosu od 70 eura mjesečno, čime se subvencioniraju troškovi električne, plinske i toplinske energije za 117 tisuća osoba sa statusom ugroženog kupca energenata. Njime su obuhvaćeni korisnici zajamčene minimalne naknade, korisnici inkluzivnog dodatka prve, druge i treće razine potpore kojima nije osigurana usluga smještaja, korisnici nacionalne naknade za starije osobe te novčane naknade za nezaposlene branitelje i civilne stradalnike Domovinskog rata.

I.K.

SASTANCI SA ŽUPANIJSKIM POVJERENIŠTVIMA

Predsjednica SUH-a u Splitu i Pazinu

Krajem rujna i početkom listopada 2025. održani su sportski susreti SUH-a Splitsko-dalmatinske i Istarske županije, pa je predsjednica SUH-a Višnja Stanišić, koja je izabrana za čelnicu SUH-a početkom lipnja, iskoristila te događaje da se upozna s predsjednicima SUH-ovih podružnica i udruga te dogovori buduće smjernice u radu SUH-a. Tako je 25. rujna 2025. u Žrnovnici sudjelovala na sastanku Povjereništva SUH-a Splitsko-dalmatinske županije, na kojem su bili predstavnici podružnica iz Splita, Trogira, Omiša, Žrnovnice i Vrgorca.

Potpredsjednica SUH-a za regiju Jug Asja Tomin informirala je prisutne o organizacijskom ustroju regije i broju članova. Višnja Stanišić je obavijestila prisutne da je inicirala sastanak s najvećim umirovljeničkim strankama i Maticom umirovljenika za 29. rujna 2025., kako bi se vidjelo da li se mogu usuglasiti zajedničke programske točke koje bi svi zastupali. Nakon toga se raspravljalo o najvažnijim točkama, poput poboljšanja formule usklađivanja mirovina, ukidanja penalizacije s ispunjenjem uvjeta dobi za starosnu mirovinu, uvođenje dodatka za samce, ukidanja poreza na mirovine itd.

Raspravljalo se i o jačanju organizacijskih kapaciteta SUH-a, kao i povećanju članstva na način da se dogovori s radničkim sindikatima, prije svega sa SSSH čiji je SUH član, da se radnike pri odlasku u mirovinu informira o mogućnosti učlanjenja u SUH i dobrotima koje iz toga proizlaze. Naglasila se i važnost nastavka dobre suradnje s Maticom umirovljenika s kojom se i na nacionalnom, ali i lokalnom nivou kvalitetno surađuje. Predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a SDŽ Tonči Barada na kraju se zahvalio svima na konstruktivnoj raspravi te je uputio prisutne da se pridruže sportskim aktivnostima i plesu i zabavi nakon toga.

Predsjednica Stanišić sličan sastanak održala je i 3. listopada 2025. godine u Pazinu s predstavnicima istarskih podružnica i udruga SUH-a tijekom sportskih susreta SUH-a Istarske županije, gdje ih je sve obavijestila o sastanku koji je održan s umirovljeničkim strankama BUZ-om i SU-om 29. rujna, a na kojem nisu došli predstavnici HSU-a i Matice umirovljenika. I na ovom sastanku raspravljalo se o SUH-ovim prioritetima na nacionalnoj razini, programskim točkama na kojima treba ustrajati, a jedna od tema bila je i novi val poskupljenja domova za starije osobe. Iznesen je prijedlog da bi se od Vlade moglo tražiti da sufinancira dio troškova domova za starije čiji su osnivači gradovi.

I.K.

16. SPORTSKI SUSRETI SUH-a SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

sport i rekreacija

Prekrasan dan u Antoničinim mlinicama

Organizaciji Podružnice SUH-a Žrnovnica 25. rujna 2025. godine održani su 16. sportski susreti SUH-a Splitsko-dalmatinske županije. Prvo okupljanje održano je u žrnovskoj Bašti, a potom su se sudionici, njih 150 iz pet podružnica SUH-a (Split, Trogir, Omiš, Vrgorac i Žrnovnica) preselili u prekrasni ambijent Antoničinog mlina. Nakon zajedničkog postrojavanja i fotografiranja skupu su se obratili predsjednica Podružnice SUH-a Žrnovnica Darija Bujas i njezin zamjenik Edo Kovačević, zatim potpredsjednica SUH-a za regiju Jug Asja Tomin, predsjednica SUH-a Višnja Stanišić te predsjednik ŽP SDŽ Tonči Barada koji su redom poželjeli da se natjecatelji dobro zabave i zaborave na svakodnevne brige i uživaju u druženju.

„Jako nam je lijepo u ovom ambijentu Antoničinih mlinica, koje imaju svoju bogatu povijest. Ovdje smo kako bismo uživali u ovim divnim trenucima i sportskom druženju koje se odvija u četiri discipline: pikado, karte, potezanje konopa i balote. Posebno je zanimljivo što su s nama različite generacije umirovljenika jer imamo sudionike i starije od 90 godina. Raduje nas što se družimo i stječemo nova prijateljstva“, kazao je Barada.

Unatoč natjecateljskoj noti, na kraju nije bilo važno tko je službeno pobijedio, jer su svi svojim sudjelovanjem zapravo bili pobjednici. Ovo okupljanje nije bila samo prilika da se naši umirovljenici natječu, već i da se druže i zabave, pa se tako pjevalo i plesalo, a organiziran je i fini ručak. Ono što je svakako pohvalno je da je dio troškova dolaska svih sudionika iz svih pet podružnica i ručka pokriven projektom na koji se prijavilo ŽP SUH SDŽ, a manji dio sredstava iskorišten je i za plaćanje turističkog vodiča koji je sve zainteresirane i koji su bili u mogućnosti poveo na obilazak znamenitosti Žrnovnice gdje ih je kroz šetnju upoznao s poviješću tog mjesta naseljenog još od 1080. godine.

Pod stručnim vođenjem tako su obišli povijesne građevine poput starog mlina na rijeci Žrnovnici, Crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije izgrađene 1725. godine, kao i brdo Perun koje iza sebe skriva brojne mitologije.

Sve u svemu bio je to jedan predivan dan, a velike zasluge i zahvale idu organizatorima, podružnici iz Žrnovnice na čelu s predsjednicom Bujas, koji su izvrsno organizirali ove susrete.

T.B./I.K.

XV. SPORTSKI SUSRETI SUH-a ISTARSKE ŽUPANIJE Dan za pamćenje u Pazinu

Organizaciji Udruge SUH-a Pazin u tom gradu 3. listopada 2025. godine održani su XV. sportski susreti SUH-a Istarske županije. Natjecateljski duh, ali i duh zajedništva i prijateljstva pokazalo je 250 natjecatelja i sudionika iz 11 SUH-ovih istarskih podružnica i udruga. Svečanom otvorenju u pazinskom Boćarskom centru Aleksandar Anzur gdje je bilo postrojavanje svih ekipa, prisustvovali su istarski župan Boris Miletić, gradonačelnica Pazina Suzana Jašić, predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske Višnja Stanišić, predsjednica Povjereništva SUH-a za Istarsku županiju Vesna Grubišić Juhas i predsjednica SUH-a Pazin Mirjana Monas koji su uputili i pozdravne riječi.

„Ovi su trenuci za mene uvijek posebni i emotivni jer kroz sport i druženje potvrđujemo zajedništvo i promoviramo dobrobiti aktivnog života, bez obzira na godine. Posebno nas veseli što se i ove godine čak 250 sudionika natječe u šest disciplina i to upravo u godini kada Istarska županija s ponosom nosi titulu Europske regije sporta. Prilikom kandidature za ovu prestižnu titulu, morali smo zadovoljiti niz kriterija, a jedan od njih je bavljenje sportom osoba treće životne dobi. Taj smo kriterij ispunili zahvaljujući vama i vašem angažmanu. I zato vam još jednom želim iskreno zahvaliti na vašoj potpori i povjerenju, a Istarska županija i u buduću će vam biti partner“, rekao je istarski župan Boris Miletić, kojem je pripala čast da proglasi igre otvorenima te simbolično baci prvu boću, čime su natjecanja službeno započela.

Četrnaest ekipa iz 11 podružnica i udruga SUH-a natjecalo se u šest disciplina: boćanju za žene i muškarce odvojeno, kartanju briškule žene i muškarci odvojeno, kartanju remija mješovito, pikadu odvojeno za žene i muškarce, dok su stolni tenis i šah igrali samo muškarci. Najuspješniji u ukupnom poretku su bili domaćini, ekipa Pazin 1. Drugo mjesto zauzeo je Vrsar, a trećeplasirana je ekipa Medulina.

Nakon što su završila sportska nadmetanja ugodno druženje nastavljeno je do kasnih večernjih sati u OPG-u Bani, gdje su uz glazbu, ples i zajedničku večeru proglašeni i pobjednici. Ovi sportski susreti bili su šlag na kraju obilježavanja 30. obljetnice osnutka Podružnice SUH-a Pazin, jer je dva dana ranije organizirana svečana sjednica, kao i izložba koja je prikazala rad podružnice posljednjih 30 godina.

I.K.

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U LISTOPADU 2025.

UPRAVNO VIJEĆE HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

30. rujna 2025. godine održana je 33. redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku izdvajamo najvažnije sa sjednice.

Novi lijekovi i nova pomagala na listama HZZO-a

U redovnoj proceduri na liste lijekova HZZO-a stavljeni su generičke paralele već postojećih lijekova, a od novih lijekova na listu su stavljeni sljedeći lijekovi: tenekteplaza za trombolitičko liječenje kod akutnog ishemijskog moždanog udara, rekombinantni čimbenik VIII (efanesokt-kog alfa) za kućno liječenje hemofilije, avapritinib za liječenje sistemske mastocitoze, niraparib za liječenje BRCA nemutiranog karcinoma jajnika, vosoritid za liječenje ahondroplazije, a enkorafenib za metastatski kolorektalni karcinom s BRAF V600E mutacijom.

Na Osnovnu listu pomagala stavljeni su sljedeća pomagala: ortoze, ortopedske cipele, pomagala kod šećerne bolesti, pomagala za probavni sustav, stoma pomagala, pomagala za urogenitalni sustav, obloge za rane i pomagala za govor, dok su na Dodatnu listu pomagala stavljeni pomagala iz skupine Proteze za noge (stopala).

Financiranje rada pod nadzorom te pripravničkog staža zdravstvenih radnika

HZZO nastavlja financirati rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije te pripravnički staž zdravstvenih radnika.

U cilju zapošljavanja što većeg broja doktora medicine u zdravstvenom sustavu Republike Hrvatske HZZO će i dalje financirati rad doktora medicine bez specijalizacije. Stoga je donesena odluka o izboru doktora medicine bez specijalizacije za koje će se financirati rad pod nadzorom te je u prijedlogu Liste prvenstva uvršteno 266 kandidata.

Također se nastavlja i financiranje rada pripravnika – doktora medicine i magistara farmacije te je donesena odluka o izboru pripravnika za koje će se financirati pripravnički staž osnovom Otvorenog javnog natječaja iz 2025. godine. U prijedlogu Liste prvenstva pripravnika uvršteno je četiri kandidata i to tri doktora medicine i jedan magistar farmacije.

Nakon provedenih natječaja ugovorne zdravstvene ustanove i drugi ugovorni subjekti HZZO-a će sklopiti ugovore o radu s odabranim kandidatima, na osnovi kojih će HZZO u najkraćem roku sklopiti ugovore o financiranju s ugovornim zdravstvenim ustanovama i drugim ugovornim subjektima HZZO-a.

IZ SADRŽAJA:

- Novi lijekovi i nova pomagala na listama HZZO-a
- Financiranje rada pod nadzorom i pripravničkog staža zdravstvenih radnika

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU (1. dio)

UVOD

Kao što smo već u prethodnom broju naveli Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 15. srpnja 2025. godine donio Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, (u daljnjem tekstu: ZIDZOZO) koji je objavljen u Narodnim novinama broj 105 od 23. srpnja 2025. godine i stupio je na snagu **1. kolovoza 2025. godine.**

U nastavku te sljedećim brojevima opširnije obrađujemo izmjene i novine koje donosi ZIDZOZO u odnosu na sažetak novosti u obveznom društvenom osiguranju od 1. kolovoza 2025. godine koje su objavljene u ranijem broju.

ZIDZOZO usmjeren je prvenstveno na povećanje naknada plaće koje mogu ostvariti osiguranici u okviru prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za vrijeme privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad.

Naime, osiguranik je u skladu sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 80/13., 137/13., 98/19., 33/23. i 105/25.– u daljnjem tekstu: ZOZO), osiguran za slučaj privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad te mu pripada pravo na naknadu plaće u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja odnosno drugih okolnosti utvrđenih člankom 39. ZOZO-a. Osiguranik ostvaruje pravo na naknadu plaće ako je:

1. privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili ozljede odnosno ako je radi liječenja ili medicinskih ispitivanja smješten u zdravstvenu ustanovu
2. privremeno spriječen obavljati rad zbog određenog liječenja ili medicinskog ispitivanja koje se ne može obaviti izvan radnog vremena osiguranika

3. izoliran kao kliconoša ili privremeno nesposoban za rad zbog transplantacije živog tkiva i organa u korist druge osigurane osobe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: HZZO)

4. pratitelj osigurane osobe upućene na liječenje ili liječnički pregled ugovornom subjektu Zavoda izvan mjesta prebivališta odnosno boravišta osigurane osobe koja se upućuje

5. određen da njeguje oboljelog člana uže obitelji - djeteta, supružnika i životnog partnera, uz uvjete propisane ZOZO-om

6. privremeno nesposoban za rad zbog bolesti i komplikacija u vezi s trudnoćom i porodom

7. privremeno spriječen za rad zbog korištenja roditeljnog dopusta i prava na rad u polovici punoga radnog vremena u skladu sa zakonom kojim se uređuju roditeljne i roditeljske potpore

8. privremeno nesposoban za rad zbog korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta, mrtvorodnog djeteta ili smrti djeteta za vrijeme korištenja roditeljnog dopusta u skladu sa zakonom kojim se uređuju roditeljne i roditeljske potpore

9. privremeno nesposoban za rad zbog rane, ozljede ili bolesti koja je neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu

10. privremeno nesposoban za rad zbog priznate ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti

11. izoliran zbog pojave zaraze u njegovoj okolini.

Naknade plaća koje se isplaćuju tijekom privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad koje terete sredstva obveznoga zdravstvenog osiguranja podliježu limitiranom iznosu, propisanim zakonskim odnosno pod zakonskim aktima još od devedesetih godina prošlog stoljeća.

Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja iz 1994. godine vezao je predmetni limit uz iznos minimalne plaće, na način da isti ne može prelaziti peterostruki iznos navedene minimalne plaće. Izmjenama potonjeg Pravilnika u 1996. godini konkretno se propisuje da naknada plaće koja se isplaćuje na teret sredstava HZZO-a ne može iznositi manje od 837,65 kuna niti više od 4.188,25 kuna.

Prema Pravilniku o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja iz 1999. godine mjesečna naknada plaće za puno radno vrijeme, kada se isplaćivala na teret HZZO-a, nije mogla iznositi manje od najnižeg iznosa naknade plaće niti više od peterostrukog iznosa naknade plaće (isti se određivao Odlukom o najnižem iznosu naknade plaće - primjerice u 1996. godini najniži iznos utvrđen je u iznosu od 850,00 kuna).

U 2006. godini donesen je (tada) novi Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i popratni pravilnik kojima je propisano da naknada plaće kada se isplaćuje na teret sredstava HZZO-a ne može iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 28 %.

Najviši iznos naknade plaće dakle nije mijenjao kroz duže vremensko razdoblje, a od 2006. godine veže se uz proračunsku osnovicu koja se od tada također nije mijenjala te je povećanje naknada plaće za vrijeme privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad nužno kako bi se pratilo povećanje troškova života, povećanje minimalne plaće, kao i povećanje naknada koje ostvaruju korisnici u sustavu roditeljnih i roditeljskih potpora koje su se posljednjih godina više puta povećavale u okviru ciljeva demografske politike.

Pored navedenog ZIDZOZO-om se revidiraju i odredbe Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 80/13., 137/13., 98/19. i 33/23.) kojima se regulira obveza osobnog pristupa HZZO-u osiguranika radi provjere statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju te odredbe kojima se regulira pravo osiguranih osoba na naknadu za troškove prijevoza u vezi s korištenjem prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja koje se u nastavku pojašnjavaju.

(Nastavak u sljedećem broju)

• Zakon o izmjenama i dopuni zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (1. dio)

• Ostvarivanje prava na naknadu plaće u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite

IZVJEŠĆE O POSLOVANJU HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZA 2024. GODINU (4. dio)

(Nastavak iz prethodnog broja.)

Osnovni prihod dopunsko zdravstveno osiguranje ostvaruje od naplaćenih premija koje su u 2024. godini ostvarene u iznosu od 148.201.848,52 eura. Iznos naplaćenih premija umanjen je za iznos od 32.728.360,92 eura koji dopunsko zdravstveno osiguranje doznačuje obveznom zdravstvenom osiguranju na ime sufinanciranja cijene usluge u primarnoj zdravstvenoj zaštiti za svoje osiguranike koji zbog toga ne plaćaju sudjelovanje od 1,32 eura kod posjete izabranom doktoru obiteljske (opće) medicine, zdravstvene zaštite žena i dentalne medicine te kod izdavanja lijeka na recepte HZZO-a. Posebno ističemo da iznimno u ovoj godini umanjeno premije nije provedeno u cijelosti i to za iznos od 46 mil. eura jer se tim iznosom zatvarala obveza obveznoga zdravstvenog osiguranja u korist dopunskoga zdravstvenog osiguranja koja je nastala u ranijim godinama. Da je umanjeno provedeno u cijelosti, stvarni prihodi od premija bili bi manji, što bi dovelo do većeg manjka prihoda dopunskoga zdravstvenog osiguranja u odnosu na postojeći. Iznos uplaćene premije koji dopunsko zdravstveno osiguranje doznačuje obveznom osiguranju na ime sudjelovanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti iskazuje se u prihodima i rashodima samo kod obveznoga zdravstvenog osiguranja, budući da obvezno i dopunsko osiguranje u okviru HZZO-a posluju kao jedna pravna osoba i ne mogu prihode i rashode duplirati. Ako se prihodi i rashodi ne bi iskazivali na navedeni način, stvarni prihodi dopunskoga zdravstvenog osiguranja po posebnim propisima osnovom uplaćenih premija za 2024. godinu bili bi iskazani u visini 180.930.209,44 eura, a rashodi za zdravstvenu zaštitu iznosili bi 311.786.074,49 eura.

Prihodi od proračuna u 2024. godini ostvareni su u iznosu od 66.900.000,00 eura, a odnose se na prihode sukladno Zakonu o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju za plaćanje premija osiguranim osobama koje dopunsko zdravstveno osiguranje ostvaruju na teret državnog proračuna. Na temelju

navedenog Zakona pravo na plaćanje premije dopunskoga zdravstvenog osiguranja na teret državnog proračuna Republike Hrvatske ostvaruju određene kategorije osiguranika u koje ubrajamo osigurane osobe koje navedeno pravo ostvaruju po prihodovnom cenzusu, redovne učenike i studente starije od 18 godina, dobrovoljne darivatelji krvi s više od 35 davanja (muškarci) i 25 davanja (žene), darivatelje dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja, osobe sa invaliditetom, tjelesnim i mentalnim oštećenjem i psihičkom bolešću. HZZO svake godine provodi usklađenje prihodovnog cenzusa s promjenama prosječnog indeksa potrošačkih cijena i promjenama bruto plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj. Tako su od 1. siječnja 2024. godine osigurane osobe Zavoda ostvarivale pravo na plaćanje premije na teret državnog proračuna ako njihov ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije prelazio iznos od 379,49 eura odnosno iznimno za osiguranika – samca 475,12 eura. Prihodi od financijske imovine ostvareni su u iznosu od 3.045.986,73 eura, a najvećim dijelom (2.681.035,28 eura) se odnose na kamate koje se obračunavaju na novčana sredstva na računu kod HNB-a. Prihodi od sudskih taksa, naknada štete, regresnih postupaka i drugi prihodi po posebnim propisima, ostvareni su u iznosu od 643.772,17 eura.

Ukupni rashodi dopunskoga zdravstvenog osiguranja u 2024. godini izvršeni su u iznosu od 292.025.082,94 eura. Glavninu čine rashodi za zdravstvenu zaštitu dopunskoga zdravstvenog osiguranja (95,56 %) koji iznose 279.057.713,57 eura zbog povećanog broja izvršenih zdravstvenih usluga kao i višeg iznosa sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite sukladno članku 19. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Rashodi za zaposlene iskazani su u iznosu od 8.113.311,36 eura, materijalni rashodi u iznosu od 3.351.461,06 eura, dok su financijski rashodi izvršeni u iznosu od 1.498.971,95 eura.

(Nastavak u sljedećem broju)

• Izvješće o poslovanju HZZO-a za 2024. godinu (4. dio)

• Prihodi od proračuna u 2024. godini

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.
Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med. spec., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI
za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskoga zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

HZMO sudjelovao na 22. Gerontološkom tulumu

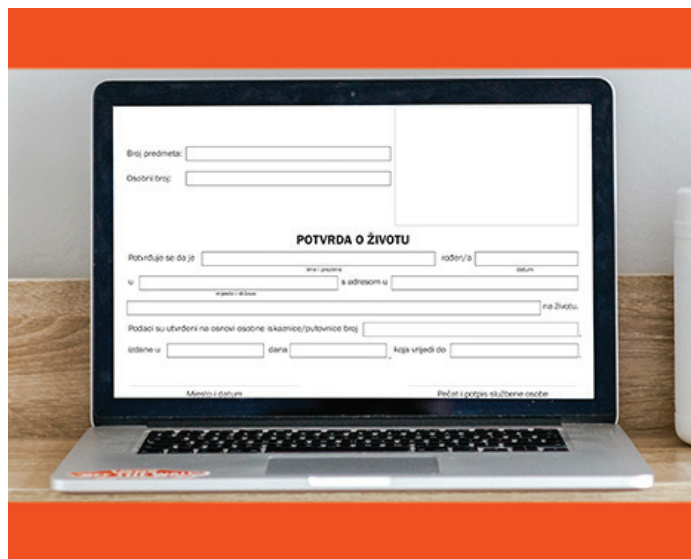
HZMO se i ove godine pridružio obilježavanju Međunarodnog dana starijih osoba u Parku J. J. Strossmayera, gdje je 1. listopada 2025. održan 22. Gerontološki tulum. U povodu obilježavanja Međunarodnog dana starijih osoba Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Grada Zagreba na ovoj tradicionalnoj manifestaciji okupio je brojne umirovljeničke udruge, domove za starije osobe, zdravstvene ustanove te druge civilne i javne institucije. Nakon protokolarnog dijela i svečanog otvorenja započeo je trosatni bogati kulturno-zabavni i rekreativni program, dok su na štandovima posjetitelji imali priliku obaviti besplatne preglede i informirati se o temama namijenjenim osobama starije životne dobi. Brojni posjetitelji iskoristili su priliku za razgovor s predstavnicima HZMO-a, koji su na svom štandu sadašnjim i budućim umirovljenicima davali korisne informacije i savjete o ostvarivanju prava iz mirovinskog sustava, mogućnostima rada uz mirovinu, određivanju mirovine te odgovorili na brojna druga pitanja iz djelokruga mirovinskog osiguranja.

35. Međunarodni dan starijih osoba poziva na prepoznavanje i podršku transformativnoj ulozi koju starije osobe imaju u stvaranju otpornog i pravednog društva. Ovogodišnje aktivnosti usmjerene su na stvaranje platformi za djelovanje starijih osoba, na kojima mogu slobodno podijeliti svoje težnje, zalagati se za svoju dobrobit i zagovarati ljudska prava. Starije osobe nisu pasivni korisnici, već pokretači napretka koji svojim znanjem i iskustvom doprinose na lokalnoj i globalnoj razini.

Obavijest o potvrdama o životu za 2025. godinu korisnicima hrvatske mirovine s prebivalištem u inozemstvu kojima se mirovina isplaćuje u inozemstvo

Obavještavamo korisnike hrvatske mirovine s prebivalištem u inozemstvu kojima se mirovina isplaćuje u inozemstvo (sve države osim Bosne i Hercegovine, Srbije, Kosova i SR Njemačke) da su elektroničkim putem razmijenjeni podaci potrebni za redovitu isplatu mirovina radi sprečavanja nepripadne isplate nakon smrti korisnika mirovina. Korisnici za koje su na navedeni način uspješno razmijenjeni podaci ne trebaju u 2025. godini dostaviti popunjenu, potpisanu i ovjerenu tiskanu potvrdu o životu.

Korisnicima mirovine **za koje nisu uspješno razmijenjeni podaci elektroničkim putem**, kao i korisnicima hrvatske mirovine s prebivalištem u državama s kojima nije uspostavljena elektronička razmjena podataka potrebnih za redovitu isplatu mirovine, poštom su 5. rujna 2025. na kućne adrese poslane tiskane potvrde o životu za 2025. godinu. Radi nastavne isplate mirovine iz hrvatskog osiguranja korisnici trebaju potvrdu o životu **popuniti, potpisati i ovjeriti kod nadležnog tijela te dostaviti Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje do 31. listopada 2025.**

Održani njemačko-hrvatski razgovori tijela za vezu u Bochumu

U organizaciji *Deutsche Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-Seea* u Bochumu, Savezna Republika Njemačka, od 10. do 11. rujna 2025. godine održani su njemačko-hrvatski razgovori tijela za vezu.

Na sastanku su, uz domaćina, sudjelovali i predstavnici *Deutsche Rentenversicherung Bunda*, *Deutsche Rentenversicherung Bayern Süda*, *Arbeitsgemeinschaft berufsständischer Versorgungseinrichtungen* (ABV) te *Sozialversicherung für Landwirtschaft, Forsten und Gartenbau* (SVLFG). Tijekom dva radna dana raspravljeno je 30 tema iz područja mirovinskog osiguranja, određivanja mjerodavnog zakonodavstva i naplate dugovanja. Razgovaralo se kako o općim informacijama o promjenama u zakonodavstvima obiju država tako i o konkretnim pravnim i praktičnim pitanjima.

Hrvatska delegacija prezentirala je njemačkim kolegama ključne promjene novog Zakona o mirovinskom osiguranju, ustrojstvo i izmjene nadležnosti HZMO-a, a održana je i prezentacija *Budućnost mirovinskih sustava – izazovi i perspektive*. Uz to, predstavljena je primjena EESSI sustava u radu HZMO-a nakon čega je uslijedila aktivna rasprava i odgovaranje na pitanja njemačkih kolega.

Hrvatska će biti domaćin sljedećih razgovora predviđenih za 2028. godinu.

Međunarodni savjetodavni dani u rujnu i listopadu

U organizaciji HZMO-a u Čakovcu su **19. rujna 2025.** održani Međunarodni savjetodavni dani na kojima su predstavnici austrijskog mirovinskog osiguranja *Pensionsversicherung* (PVA) zainteresiranim strankama odgovarali na pravna pitanja i pružili informacije vezane uz ostvarivanje prava iz austrijskog i hrvatskog sustava mirovinskoga osiguranja.

Nositelji austrijskog mirovinskog zavoda *Pensionsversicherungsanstalt* **od 23. do 24. rujna 2025.** ugostili su predstavnike HZMO-a na Međunarodnim savjetodavnim danima u **Beču i Klagenfurtu**. Osiguranici koji su ranije bili zaposleni ili samozaposleni u Hrvatskoj, a sada su osigurani u Austriji zanimali su zakonski uvjeti za priznanje prava na mirovinska davanja prema hrvatskim i austrijskim propisima, informacije o stanju upravnog postupka u već ranije pokrenutim postupcima za ostvarivanje prava na navedena davanja iz Austrije i Hrvatske, kao i mogućnosti isplaćivanja priznatih mirovinskih davanja iz jedne u drugu državu.

Nakon rada sa strankama, austrijski i hrvatski predstavnici međusobno su izmijenili požurnice i informacije o stanju predmeta te budućim radnjama u postupcima.

HZMO u suradnji s nositeljem mirovinskog osiguranja iz SR Njemačke organizira Međunarodne savjetodavne dane u Splitu **od 14. do 16. listopada 2025., od 9 do 15:30 sati u Područnoj službi u Splitu**, Obala kneza Branimira 15. Osiguranici koji su zaposleni odnosno samozaposleni ili su bili zaposleni u SR Njemačkoj moći će savjetnicima iz područja mirovinskog osiguranja postavljati pitanja vezana uz ostvarivanje prava iz njemačkog sustava mirovinskog osiguranja te saznati informacije o trajanju postupka ostvarivanja prava, kao i isplati mirovine iz SR Njemačke.

Termin za sudjelovanje moguće je zakazati telefonom na broj **021/310-832** ili putem e-adrese **lana.braskic@mirovinsko.hr**.

KORISNICI MIROVINA - statistika za kolovoz (isplata u rujnu 2025.)

Vrsta mirovine	Broj korisnika	Prosječna neto mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO*		
Starosna mirovina	407 394	696,78 EUR
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	55 339	779,38 EUR
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO-a	62 894	583,76 EUR
Prijevremena starosna mirovina	177 413	630,62 EUR
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	382	623,84 EUR
Invalidska mirovina	82 635	464,59 EUR
Obiteljska mirovina	154 912	530,06 EUR
I. UKUPNO - ZOMO	940 969	633,75 EUR
II. Djelatne vojne osobe - DVO	16 210	883,61 EUR
III. Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata - ZOHBDR	72 220	1.320,28 EUR
IV. Pripadnici Hrvatskog vijeća obrane - HVO	7 654	736,82 EUR
SVEUKUPNO I.+II.+III.+IV.	1 037 053	686,22 EUR
Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	97 321	998,35 EUR
Korisnici osnovnih mirovina	24 787	842,45 EUR
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO-u	275 426	448,66 EUR
Korisnici kojima je isplaćena osobna i dio obiteljske mirovine (DOM)	109 333	705,13 EUR

* bez međunarodnih ugovora

Ukupan broj osiguranika	1 780 808
Ukupan broj korisnika mirovine	1 229 284
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1:1,45
Prosječna neto plaća u Republici Hrvatskoj za srpanj 2025.	1.437 EUR
Prosječna sveukupna starosna mirovina ZOMO korisnika koji su pravo na mirovinu ostvarili u 2025. godini (bez međunarodnih ugovora)	691,96 EUR
Korisnici mirovina - muškarci (46,41%)	570 556
Korisnici mirovina - žene (53,59 %)	658 728
Prosječan mirovinski staž ukupnog broja korisnika mirovina - ZOMO	31 godina
Prosječna dob ukupnog broja korisnika mirovina - ZOMO	73 godine
Prosječan mirovinski staž korisnika starosne mirovine ostvarene u 2025. godini - ZOMO	36 godine
Prosječna dob korisnika starosne mirovine ostvarene u 2025. godini - ZOMO	64 godine

Uređuje i grafički priprema: Ured za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
faks: 01/4595-168

INFOTELEFONI:
+385 1 45 95 011
+385 1 45 95 022
(radnim danom od 8 do 16 sati)

SIKIREVCI **Interes o inkluzivnom dodatku**

Utorak 30. rujna 2025. godine u Sikirevcima je održana ukupno jedanaesta, a u 2025. godini treća po redu radionica u sklopu projekta besplatne pravne pomoći Sindikata umirovljenika Hrvatske u suradnji s Ministarstvom pravosuđa, uprave i digitalne transformacije „Pravni savjeti za starije osobe – pomicanje granica“. Radionicu su pred 25 zainteresiranih starijih osoba iz Sikirevaca i okolnih sela održale voditeljica Pravnog savjetovališta SUH-a Vanda Crnjac Pauković te pravna savjetnica Nevenka Trbović.

Predavanje SUH-ovih pravnica je održano u vrlo lijepom prostoru Etno kuće – Kušaonici domaćih proizvoda u Sikirevcima, gdje ih je dočekaو predsjednik podružnice SUH-a Sikirevci Stjepan Rakitić.

Osim uvoda u kojem se govorilo o projektu Sindikata umirovljenika koji omogućava Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, teme predavanja su bile novi Zakon o mirovinskom osiguranju koji je stupio na snagu 1. srpnja 2025. godine, zatim izmjene Zakona o socijalnoj skrbi koje su stupile na snagu 1. travnja 2025. godine, kao i izmjene Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju koje su stupile na snagu 1. kolovoza 2025. SUH-ove pravnice okupljenima su objašnjavale uvjete za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, razlike između ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, kako pravilno napisati oporuku i ugovore o darovanju itd.

Prisutni su postavljali pitanja koja su se odnosila na teme predavanja, posebno o novostima iz mirovinskog osiguranja, poput iznosa godišnjeg dodatka na mirovine, pravu na 12 mjeseci staža po rođenom djetetu, koje naža-

lost mogu ostvariti samo novoumirovljene, kao i pitanja o pravu na inkluzivni dodatak.

Prisutnima je podijeljen letak s osnovnim informacijama o pravnom savjetovalištu SUH-a, a svi su potvrdili i kako redovito prate novosti putem SUH-ovog mjesečnika Glas umirovljenika. Sudionici su bili jako zadovoljni s predavanjem, što pokazuju i evaluacijski listići s prosječnom ocjenom 4,9. Kao i nakon svakog predavanja uslijedilo je neformalno druženje uz osvježenje.

Igor Knežević

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo pravosuđa, uprave
i digitalne transformacije

Projekt „Pravni savjeti za starije osobe – pomicanje granica“ financiran je sredstvima Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

TREŠNJEVKA SJEVER **Jesenske aktivnosti** **aktivnosti**

Podružnica SUH-a Trešnjevka sjever nakon ljetne stanke nastavila je sa svojim redovitim aktivnostima početkom rujna. Pripreme su započele za obilježavanje Dana MO Stara Trešnjevka i program Druženje na Staroj Trešnji u Centru za kulturu Stara Trešnjevka. U sklopu događanja, 20. rujna

2025., podružnica je organizirala radionicu izrade sapuna, kojoj je prisustvovalo 15 posjetiteljica. Radionici su se pridružile i kolegice iz Podružnice SUH-a Trešnjevka jug predvođene predsjednicom Renatom Brezak, što je druženje učinilo još ljepšim i sadržajnijim.

Dan kasnije, 21. rujna, članovi su sudjelovali u manifestaciji Trakošćanka za sve, organiziranoj povodom Europskog tjedna mobilnosti. Na štandu su predstavili svoje kreativne radove, koji su privukli pažnju posjetitelja i pohvale zamjenika gradonačelnika Luke Korlaeta.

Jesenske aktivnosti nastavljene su 3. listopada u Srednjoj školi – Centru za odgoj i obrazovanje na Zagorskoj 14, gdje je ponovno održana radionica izrade sapuna. Ova aktivnost posebno je naglasila važnost međugeneracijske solidarnosti – umirovljenici su svoje znanje i iskustvo prenijeli mladima, a oni su ih zauzvrat dočekali sa zahvalnošću i entuzijazmom.

Vesna Bečić

SLAVONSKI BROD **Svečano na Poloju**

Podružnica SUH-a Slavonski Brod prigodno je obilježila Međunarodni dan starijih osoba druženjem koje je 1. listopada 2025. održano na Poloju.

U ugodnom ambijentu uz rijeku Savu okupio se veliki broj članova, koji su se odazvali pozivu udruge i svojim prisustvom uveličali ovaj važan dan. Uz druženje i razgovor pripremljena je

i hrana za sve sudionike, pa je događanje proteklo u veselom i prijateljskom ozračju.

Ovakva okupljanja uvijek su prilika da se umirovljenici povežu, izmijene iskustva i uživaju u zajednički provedenom vremenu. Ovakve aktivnosti vrlo su važne za jačanje zajedništva i kvalitetni život starijih osoba.

M.Š.F.

Obilazak grada Alkara

U petak, 19. rujna 2025., članovi Sindikata umirovljenika Hrvatske podružnice Trogir sudjelovali su na jednodnevnom izletu u Sinj, u sklopu projekta turističkih izleta umirovljeničkih udruga sufinanciranog iz proračuna Splitsko-dalmatinske županije. Cilj projekta je unapređenje kvalitete društvenog života umirovljenika, a ovaj je izlet bio pravi primjer kako spojiti druženje, edukaciju i dobru zabavu.

Trogiški umirovljenici s velikim su se zanimanjem upoznali sa bogatom povijesti i znamenitostima Sinja. Uz stručno vodstvo obišli su utvrdu Kamičak, samostan i baziliku čudotvorne Gospe Sinjske, spomenik alkaru, Alkarske dvore i muzej. Šetnja kroz grad bila je ujedno i putovanje kroz povijest, koje je mnogima ostavilo snažan dojam.

Dan je završio u izletištu Mustang, gdje su se svi okupili

na zajedničkom ručku. Uz druženje, smijeh i razmjenu dojmova, još jednom je potvrđeno koliko ovakvi izleti obogaćuju svakodnevnicu. Članovi su se kući vratili puni lijepih uspomena i zahvalni na novom iskustvu koje ih je još više povezalo.

Tonći Barada

BJELOVAR

Uživanje u ljetnom odmaralištu

Članovi Sindikata umirovljenika Hrvatske podružnice Bjelovar i ovog su ljeta proveli nezaboravne dane na moru u gradskom odmaralištu u Novom Vinodolskom. Prva grupa boravila je od 8. do 15. srpnja, a druga od 18. do

25. kolovoza 2025. godine. Tijekom sedmodnevnog odmora umirovljenici su uživali u morskim radostima, druženju i opuštanju u okruženju koje mnogima budi uspomene iz mladosti, jer su generacije Bjelovarčana upravo ovdje provodile svoje ljetne praznike.

Gradski hostel u Novom Vinodolskom nedavno je prošao opsežnu obnovu. Povišen je standard smještaja, a organizacija boravka prilagođena je potrebama umirovljenika. Uz puni pansion i osiguran prijevoz sudionici su imali sve uvjete za kvalitetan i bezbrižan odmor. Prekrasno gradsko odmaralište u Novom Vinodolskom predstavlja idealno mjesto za odmor i oporavak umirovljenika, pružajući im mogućnost da uživaju u prirodnim ljepotama Jadranskog mora u ugodnom i kvalitetnom smještaju.

Ljetovanje u gradskom odmaralištu još je jednom potvrdilo važnost odluke Grada Bjelovara da zadrži svoje odmaralište. Na taj način umirovljenicima je omogućeno povoljno ljetovanje u sigurnom i ugodnom ambijentu, što doprinosi boljoj kvaliteti života i jačanju zajedništva.

M.Š.F.

DONJI MIHOLJAC Rujansko kupanje i domaće lepinje

Članovi Podružnice USUH-a Donji Miholjac od 7. do 14. rujna 2025. godine proveli su sedam nezaboravnih dana na moru u Selcu. Boravak je protekao u druženju, kupanju i šetnjama, a članovi su se kući vratili odmorni i puni lijepih dojmova.

U isto vrijeme, podružnica je bila aktivna i na domaćem terenu. Dana 12. i 13. rujna 2025. godine sudjelovala je na 19. Miholjačkom sajmu, manifestaciji koja već niz godina okuplja proizvođače, obrtnike, poduzetnike i udruge s područja Osječko-baranjske županije. Sajam promovira poduzetništvo, razmjenu iskustava te nudi bogat kulturno-umjetnički i gastronomski program.

Na svom štandu članice SUH-a Donji Miholjac pekle su domaće lepinje, koje su privukle brojne posjetitelje i stvorile veselu i mirisnu atmosferu. Njihov trud i angažman prepoznat je te nagrađen zahvalnicom organizatora, a svojim sudjelovanjem još jednom su pokazale kako umirovljenici obogaćuju društveni i kulturni život Donjeg Miholjca.

M.Š.F.

DUGO SELO

aktivnosti

Stara jela z Dugog Sela

Od 19. do 21. rujna 2025. održana je tradicionalna gastronomska manifestacija Stara jela z Dugog Sela, ove godine u znaku partnerstva s Italijom. Događanje je privuklo brojne posjetitelje, a poseban vlak iz Zagreba doveo je i skupine umirovljenika koji su uživali u bogatoj ponudi tradicijskih jela i kulturnom programu.

Među sudionicima bila je i Podružnica USUH-a Dugo Selo. Na

svojoj kućici članovi su nudili domaće tradicionalne 'poderane gaće', koje su oduševile posjetitelje i podsjetile na bogatu tradiciju ovog kraja. Sudjelovali su kroz dva dana i ispekli i podijelili 'poderanih gaća' od čak 25 kg brašna. Iako je taj posao bio naporan, članovi ove podružnice naglašavaju kako su oni uvijek spremni za akciju. Na ovaj način dugoselski su umirovljenici dali svoj doprinos manifestaciji, pokazujući kako se ljubav prema starim receptima može spojiti s druženjem i veselom atmosferom.

Osim gastronomskih užitaka, posjetitelji su mogli uživati i u bogatom kulturno-glazbenom programu. Nastupali su KUD-ovi, mažoretkinje, tamburaški sastavi i poznati izvođači poput Miroslava Škore, Luke Nižetića i Trija Gušt. Veliku pažnju privukao je i Kotlovina show, natjecanje u pripremi ove prepoznatljive delicije, kao i radionice tradicijskih vještina koje su spajale baštinu i suvremenost. **M.Š.F.**

RUGVICA

Dva nezaboravna izleta

Podružnica SUH-a Rugvica i ovog je rujna bila vrlo aktivna te svojim članovima omogućila dva nezaboravna izleta. Prvi je održan 8. rujna 2025., na blagdan Male Gospe, kada su članovi posjetili terme Jezerčica i marijansko svetište u Mariji Bistrici. Dan je protekao u opuštanju i kupanju u termama, a zatim u duhovnom ozračju najvećeg hrvatskog marijanskog svetišta. Sudjelovalo se u kalvariji i prisustvovalo svetoj misi, što je mnogima bilo posebno iskustvo i prilika za zajedničku molitvu i druženje.

Drugi izlet organiziran je 21. rujna, kada se pedesetak članova uputilo na zatvaranje jubilarnih 60. Vinkovačkih jeseni. Sunčano vrijeme dodatno je uljepšalo dan ispunjen pjesmom, plesom i bogatim kulturnim programom. U svečanom mimohodu sudjelovalo je oko 3.000 folklorša iz 70 skupina iz Hrvatske i dijaspore, koji su predstavili izvorni folklor i raskoš narodnih nošnji. Poseban dojam ostavilo je 80 svečano ukrašenih konjskih zaprega i brojni konjani-

ci, što je cijelom događaju dalo dodatnu svečanost i autentičnost. Nakon završetka službenog dijela, članovi su se uputili u Marince na imanje Kopic Land, gdje je organiziran ručak. Uz tamburaše, pjesmu i ples, druženje se nastavilo u veselom ozračju.

Oba izleta pokazala su koliko su ovakva putovanja važna za članove – donose radost, zajedništvo i nova lijepa sjećanja. Podružnica Rugvica i dalje će nastaviti s organizacijom sadržajnih i radosnih druženja za svoje članove. **Zoran Ivančević**

ĐAKOVO U borovoj šumi

Članovi Podružnice SUH-a Đakovo i ovog su rujna uživali u nezaboravnom odmoru u turističkom naselju Brzet kraj Omiša. Odmor je trajao sedam dana, a smještaj uz prekrasnu šljunčanu plažu i borovu šumu, samo 800 metara od centra Omiša, pružio je savršen ambijent za kupanje, šetnje i druženje. Članovi su se vratili kući prepuni lijepih dojmova, a mnogi su izrazili želju da se i iduće godine ponovno organizira ljetovanje na istoj destinaciji.

Nedugo nakon povratka s mora, Podružnica SUH-a Đakovo organizirala je još jedno važno okupljanje. U srijedu, 1. listopada 2025., u prostorijama sjedišta obilježen je Međunarodni dan starijih osoba. Na druženje su bili pozvani svi članovi, ali i ostali umirovljenici, kako bi zajedno proveli poslijepodne ispunjeno smijehom, zabavnim igrama i prigodnim sadržajima. **M.Š.F.**

PEŠČENICA Prvo jesensko druženje uz glazbu

Podružnica SUH-a Peščenica započela je jesen veselim glazbenim druženjem održanim u dvorani Mjesnog odbora Bruno Bušić 6. rujna 2025. Dvorana je bila ispunjena dobrim raspoloženjem, pjesmom i plesom, a članovi su uživali u opuštenoj atmosferi i zajedničkom susretu nakon ljetne stanke.

Druženja ovakvog tipa uvijek su prilika za jačanje zajedništva, sklapanje novih prijateljstava i njegovanje onih starih. Uz glazbu i veselo ozračje večer je protekla brzo, ostavljajući svima želju da se uskoro ponovno okupe.

SUH-ovci na 22. Gerontološkom tulumu

Povodom Međunarodnog dana starijih osoba 1. listopada Grad Zagreb i ove je, 2025. godine, organizirao tradicionalni Gerontološki tulum, koji se već 22. put održao u središtu grada - u Parku Josipa Jurja Strossmayera. Manifestaciju je otvorila zamjenica gradonačelnika Danijela Dolenec, istaknuvši važnost međugeneracijskog druženja i razmjene iskustava. Posjetitelji su mogli uživati u bogatom kulturno-zabavnom programu te sudjelovati u preventivno-zdravstvenim aktivnostima i savjetovanjima.

Na tulumu su se predstavile i podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske. Podružnica Peščenica izložila je radove nastale u svojim kreativnim radionicama, dok je podružnica Miroševac privukla pažnju bogatom kolekcijom narodnih nošnji i domaćim delicijama. Svoj doprinos dala je i podružnica Granešinski Novaki, čiji su članovi prezentirali svoje aktivnosti i uključili se u bogat program događanja.

Tijekom dana brojni su posjetitelji obišli štandove na Strossmayerovom trgu, gdje su mogli razgovarati s članovima SUH-a, upoznati se s njihovim radom i podržati ih u aktivnostima koje daju važan doprinos lokalnoj zajednici.

Unatoč hladnijem vremenu, atmosfera je bila topla i vesela – ispunjena smijehom, pjesmom i druženjem koje je pokazalo pravo zajedništvo umirovljenika.

M.Š. Fluksi

PAZIN Obilježena 30. obljetnica Udruge

Udruga Sindikata umirovljenika Hrvatske u Pazinu svečano je 1. listopada 2025. godine obilježila 30. obljetnicu osnutka i kontinuiranog djelovanja. Svečana sjednica održana je u dvorani Istra Spomen doma, a okupila je članove udruge, njihove goste i prijatelje iz hrvatske i inozemstva, koji su došli podijeliti radost ovog značajnog jubileja. Prvotno

podružnica, osnovana je davne 1995. godine, na inicijativu županijskog povjereništva Sindikata umirovljenika Hrvatske, kada je grupa entuzijasta pokrenula rad. Prvi predsjednik bio je Zorko Šaina, a nakon njega podružnicu je vodio Vjekoslav Sergo. Danas je na čelu Mirjana Monas, pod čijim je vodstvom 2022. godine pazinska podružnica postala SUH-ova udruga s još većim odgovornostima.

Predsjednica Monas u svom je govoru podsjetila na bogatu povijest i postignuća udruge, ali i istaknula izazove koji stoje pred umirovljeničkom populacijom. Potpredsjednica Gracijela Zović pozdravila je goste iz talijanskih organizacija SPI CGIL i Lege del Lemene iz Pordenonea, s kojima je pazinska udruga pobratimljena. Tom su prigodom zaslužnim članovima i suradnicima uručene zahvalnice.

U holu pazinskog Spomen doma otvorena je povijesno-dokumentarna izložba „Naših 30 godina“, koja kroz brojne dokumente, medijske članke i fotografije prikazuje tri desetljeća rada i djelovanja udruge.

Obilježavanje 30. obljetnice udruge zaokruženo je organizacijom 15. sportskih igara SUH-a Istarske županije, na kojima se okupilo 14 ekipa iz svih krajeva Istre s oko 250 sudionika.

M.M.

LABIN Prigodno darivanje knjiga

Povodom Međunarodnog dana starijih osoba, članovi labinske podružnice SUH-a 1. listopada 2025. posjetili su korisnike Doma za starije osobe Labin. Tom prilikom darovali su knjige iz vlastitih zbirki te tako obogatili domsku biblioteku i omogućili korisnicima još veći izbor za čitanje i opuštanje.

U ugodnom ozračju druženja, vrijeme je dodatno uljepšano emotivnim stihovima labinskih pjesnikinja Ornele Gergorić i Zdenke Načinović, koji su kod mnogih probudili uspomene na djetinjstvo i mladost. Atmosfera je bila topla i prisna, a druženje je proteklo u znaku prijateljstva i međusobne podrške.

Kao nastavak dugogodišnje dobre suradnje labinskog

SUH-a i Doma, za članove SUH-a organizirana je i zdravstvena akcija. Mjerio se krvni tlak, šećer u krvi i tjelesna težina, a u provedbi su sudjelovale medicinske sestre Doma zajedno s ekipom Patronaže Labin.

Eni Modrušan

Kada zvati liječnika u kućni posjet?

U kratko, može se reći da postoje dvije krajnosti. Oni koji i za sitnice zovu liječnika u kućni posjet ili odlaze u ambulantu, kao i oni koji liječnika zatraže za pomoć kada za neke bolesti to može biti i prekasno. Kada je potrebno zvati liječnika u kućni posjet?

U prvom redu kada se radi o starijim i nemoćnim osobama, bilo da se kod njih radi o nekim akutnim stanjima praćenih temperaturom, bolovima bilo koje vrste, kao i slučajevima kada se radi samo o kontroli osobito kod onih koji boluju od visokog krvnog tlaka. Tada je potrebno zvati jedan do dva puta mjesečno da se i taj tlak prekontrolira i prepíše potrošena terapija. U takvim je slučajevima isto tako korisno da dotični pacijent, ukoliko ne može zapamtiti naziv lijeka koji uzima, zadrži kutiju i pokaže liječniku koji dolazi u kućni posjet, jer se na taj način izbjegava neprestano mijenjanje terapije, te stalno ostaje ona na koju organizam najbolje reagira.

Pacijenti koji boluju od čira na želucu ili dvanaesniku - u slučaju kada u toku jednog odnosno najduže dva dana primijete da im je stolica crna kao talog kave ili da imaju jaka i učestala povraćanja hrane pomiješane krvlju, kao i onda kada postoje stalni vrlo jaki bolovi naročito sa noćnim poteškoćama, koji nikako ne prolaze uz terapiju koju redovito uzimaju - dužni su zatražiti liječničku pomoć. Ukoliko takav pacijent živi u mjestu gdje postoji bolnica, savjetuje se da pomoć potraži u bolnici bez prethodnog poziva liječnika u kućni posjet.

Kronični bolesnici respiratornog sistema, bilo da boluju od bronhitisa ili astme, pojavom temperature trebaju se javiti liječniku.

Svi već prije dijagnosticirani srčani bolesnici, bilo da se radi o srčanim urođenim ili stečenim greškama, preboljenom infarktu, stenokardiji, prilikom pogoršanja stanja trebaju se obratiti liječniku i to najbolje onome koji ih prati od početka bolesti. Iz svega toga može se zaključiti da prilikom svakog pogoršanja stanja koje traje jedan do dva dana i ne prestaje uz do tada uzimanu terapiju, zahtijeva odlazak u ambulantu gdje postoji mogućnost direktnog pregleda i određivanja točnije i bolje terapije. Svaka iznenadna bol u predjelu srca sa širenjem boli u lijevu ruku, padom tlaka i ubrzanjem pulsa - simptomi su svježeg infarkta.

Sva dugotrajna i obilnija krvarenja, bilo iz nosa bilo iz genitourinarnog trakta, također zahtijevaju liječničku pomoć i to isključivo bolničko liječenje, kao i stanja dugotrajne zatvorenosti i nemogućnosti mokrenja.

Kada ne treba zvati?

U slučajevima kada se radi o gripi ili prehladama, niti povišenje temperature do 38 °C neće dovesti do pogoršanja stanja organizma u tolikoj mjeri da pacijent ne bi mogao otići do ambulate da se postavi dijagnoza i ordinira terapija, kao i da se provede daleko adekvatnije kontrola nakon uzete terapije. Isto tako, ako je pacijent bio u ambulanti i dobio određenu terapiju koju mora potrošiti za 4-5 dana, jer je to doza za liječenje, te ukoliko temperatura nije pala na normalu tog istog dana - ne treba zvati drugog liječnika, jer mu taj može reci samo da troši terapiju do kraja i javi se svom liječniku na kontrolu. Naime, ne treba zaboraviti da bolest ima svoj tok i ne može proći za jedan dan. Reumatska oboljenja također ne zahtijevaju hitan dolazak liječnika u kuću, jer postoji dovoljno starih i prokušanih lijekova kao što su Acisal, Aspirin ili Analgin koji mogu ublažiti „trganje“ u zglobovima i istovremeno omogućiti odlazak u ambulantu ili na fizikalnu terapiju. Jedino kada je došlo do izuzetno jake boli i iznenadne boli u križima ili nozi koja onemogućava bilo kakvo pokretanje - zove se liječnik u kuću.

Na kraju da skrenemo pažnju i na slijedeće. Ako temperatura traje već 2-3 dana, ne treba zvati liječnika u 22 ili 23 sata noću, već se u toku dana treba obratiti za pomoć u svoju nadležnu ambulantu. Isto je tako vrlo neodgovorno samostalno ordinirati terapiju, osobito antibiotike koje pacijent uzima nekoliko dana na svoju ruku pa se tek onda obraća liječniku, prikrivajući na taj način mnoge simptome bolesti i mijenjajući njezinu kliničku sliku. Daleko je bolje uzeti nekoliko Andola ili Acisala za sniženje temperature pa se javiti liječniku, jer će na taj način klinička slika biti daleko jasnija, postavljanje dijagnoze jednostavnije, a pacijent neće samome sebi štetiti.

dr. Ivo Belan

BRISANJE GRANICA MEĐU GENERACIJAMA

Studenti i stariji u istom prostoru

U jugoistočnom Londonu razvijen je prvi britanski model stanovanja koji spaja dvije generacije - mlade studente i starije osobe. Ova zajednička inicijativa stambene zadruge Phoenix Community Housing i Sveučilišta Goldsmiths omogućuje studentima nižu cijenu najma, dok zauzvrat doprinose životu zajednice kroz druženje i pomoć starijim susjedima.

U kompleksu se nalazi tridesetak stanova za stanovnike starije od 55 godina te nekoliko kuća u kojima žive studenti. Iako svatko ima svoj prostor i privatnost, život se odvija u duhu zajedništva. Mladi organiziraju šetnje, zajedničke vježbe istezanja i kreativne radionice poput slikanja ili glazbenih druženja. Nije neuobičajeno da se svi okupe na razgovoru o glazbi, gdje se stariji prisjećaju svojih iskustava iz vremena kada su se neki žanrovi tek razvijali, dok studenti donose novu

perspektivu i energiju. Osim organiziranih aktivnosti, svakodnevica je ovdje protkana raznim znakovima pažnje. Tako stariji stanari mogu računati na to da će im netko pomoći s tehničkim stvarima, otići s njima u šetnju ili im jednostavno pružiti društvo. S druge strane, studenti imaju osjećaj da žive u sigurnijem i toplijem okruženju. Povratak kući kasno navečer postaje drugačiji kada ih dočeka susjed koji im mahne s balkona, to je sitnica koja gradi osjećaj pripadnosti.

Za starije stanovnike, od kojih se mnogi bore s usamljenošću, ovakav oblik stanovanja znači mnogo više od krova nad glavom. Donosi im sigurnost, toplinu i priliku da budu okruženi mladima koji unose živost i dinamiku u svakodnevicu. Za studente pak ovo iskustvo nije samo povoljniji smještaj, već i prilika za međusobno učenje i izgradnju odnosa koji prelaze granice generacija.

Ovaj projekt pokazuje kako se istodobno mogu rješavati dva društvena izazova - visoki troškovi stanovanja za mlade i socijalna izolacija starijih osoba. Osim toga, stvara se nova vrsta zajednice u kojoj se brišu granice među generacijama, a svakodnevni život postaje bogatiji i ispunjeniji.

M. Šverko Fluksi

Umijeće preživljavanja i uživanja

Sredinom rujna, u vrijeme mog privatnog boravka u Supetru na otoku Braču, jednog sunčanog i prohladnog dana primijetila sam u moru nedaleko od obale skupinu kupaca okupljenih u većem krugu. Šalili su se, pjevali, razgovarali i dobacivali se s loptom. Kasnije sam saznala da su to umirovljenici iz Slovenije koji tradicionalno već godinama u rujnu odsjedaju u jednom obližnjem hotelu. Rekli su mi da kraj sezone ima svoje prednosti: "I dalje je toplo, ali nije prevruće. Cijene su znatno niže kako u hotelskom aranžmanu tako i u vanpansionskoj ponudi i nema gužve na plaži." I zaista, na plaži je bilo dovoljno mjesta za sve, a osim inozemnih gostiju bilo je i naših umirovljenika koji često biraju aranžmane koje mogu otplatiti u nekoliko rata.

Već godinama početak školske godine ujedno označava i dolazak druge strukture turista u turističkim mjestima na moru. Umjesto obitelji sa školskom djecom novi gosti su stariji građani, a u posljednje dvije smjene u rujnu najviše je bilo upravo umirovljenika. Osim njih gosti su i mladi bračni parovi s malom djecom koja još nisu krenula u vrtić, pa je tako plaža bila puna slatke male djece. Mogli bismo reći da je rujna pogodan za odmor za one najmlađe i za ljude treće životne dobi. Prije svega, vrućina više nije nepodnošljiva, što je posebno važno za starije ljude koji imaju problema sa srcem ili visokim krvnim tlakom. "Otkako sam otišao u mirovinu, a to je već osam godina, redovito sa suprugom idem na godišnji odmor u rujnu. Prvo, puno je manje gužve, plaže su poluprazne i nema galame. I jeftinije je nego prije mjesec dana", rekao je umirovljenik Stjepan iz Osijeka koji se odmarao u ležaljci na plaži nedaleko od umirovljenika iz Poljske. Nažalost, mnogo je više onih naših umirovljenika koji što zbog bolesti, što zbog slabe pokretljivosti, a prije svega zbog malih mirovina nisu u mogućnosti priuštiti si odlazak na more čak niti u rujnu. Kaže mi poznanica Vinka kako za sebe i muža ne može tvrditi da nisu uspjeli u životu, ali ipak životne okolnosti su ih donekle izigrale. Sjećaju se oni i Opatije i Hvara iz nekih ljepših vremena. Danas kao pripadnici umirovljenika s ispodprosječnim mirovinama ne mogu na more niti u rujnu, a kamoli u ljetnoj sezoni. Jer kaže, kako otići na more kada treba preživjeti svaki dan a najveći izdaci su uz račune za režije, troškovi za hranu.

No, Hrvatska nije samo more, i naši umirovljenici tijekom jeseni mogu uživati i u drugim dijelovima naše zemlje. Tako sam i ja krajem rujna bila u rodnom kraju moje

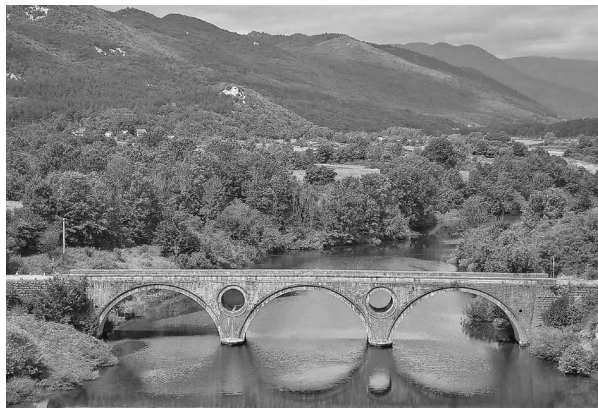
majke, u Lici. Ličko-senjska županija otkriva veliku razliku između primorskoga i kontinentalnog dijela. Lika je uz prirodne ljepote i znamenitosti privlačna za jesenski izlet za one koji ne vole jako sunce, a dodatni plus je što se može podičiti golemom lepezom prehrambenih proizvoda. Domaći, vrući kruh poslastica je bez premca. Sve autohtone slastice načinjene su od onog što u Lici raste ili se proizvodi na seoskim domaćinstvima, kao što su šljiva, jabuka, med, skorup, sir škripavac, janjetina, vrhnje, travarica i šljivovica.

„S obzirom na niske mirovine i sve skuplju hranu, meso se sve rjeđe nalazi na tanjurima umirovljenika, te je, nažalost, mnogima upravo kruh postao osnovna namirnica“

U Lici je krumpir bio spas u gladnim vremenima pa ne čudi što je među najčešće korištenim namirnicama u tradicionalnoj kuhinji. Kukuruzna palenta nije samo jednostavan prilog. Od nje Ličani pripremaju juhu, uspješno uskače u ulogu glavnog jela, ali i finog deserta. Kupus je uz krumpir bio najčešća namirnica u kraju oštire klime pa iako se danas priprema i drugo povrće, u zelju se uživa dok je slatko, a kad se ukiseli i u raznim kombinacijama, možda još i više. Gurmani cijene janjetinu s mirisnih ličkih pašnjaka, a Ličani je znaju pripremiti u skladu s najboljom tradicijom na ražnju.

Pohvalno je što su u Lici od svibnja ove godine uz pomoć Europske unije dobili lokalni autobusni prijevoz kojim su povezana mjesta od Gospića do Otočca. To je olakšalo život ne samo učenicima već i umirovljenicima koji nemaju osobni auto. Kada bi HŽ prilagodio vozni red i uveo vlak primjerice od Zagreba do Gospića mnogi bi umirovljenici mogli iskoristiti besplatni prijevoz i organizirati grupni izlet od Zagreba do Gospića ili nekog manjeg mjesta. Raznolikost naše domovine očarava i šteta je ne omogućiti ljudima treće životne dobi da se druže pa makar i na jednodnevnom izletu.

Gledajući domaće ličke proizvode kad sam se vratila u Zagreb kroz glavu mi je

prolazila misao kako se rijetko tko u gradovima može hraniti tako zdravo. Ali kako se zdravo hraniti kada cijene hrane lete u nebo? Imamo najveći rast cijena hrane u Europi! Euro se gotovo izjednačio s kunom. Mnogi su proizvodi i duplo skuplji negoli kada smo plaćali kunama! Primjerice prije nekoliko dana na štandu jednog OPG-a najjeftiniji kilogram meda je 10 eura, a prije koju godinu bio je 35 kuna!? Među savjetima kako se hraniti zdravo, a ne potrošiti previše eura možemo pročitati da trebamo kupovati sezonsko voće i povrće jer su tada jeftiniji pa ga možemo zamrznuti ili konzervirati za zimu. Savjetuju nas da orašaste plodove, grah, mahune, grašak i začine kupujemo u rinfuzi jer su nepakirani puno jeftiniji. Smrzavanje hrane je općenito poželjna opcija jer kad jedan dan skuhate previše, ostatak možete iskoristiti neki drugi dan.

Da li se ikada zapitate kako su naši preci čuvali hranu u vrijeme prije nastanka hladnjaka. Suvremena povijest hladnjaka počela je u 18. stoljeću i od prvih eksperimenata s ledom do modernih pametnih uređaja, hladnjaci su prešli dug put. Danas su ključni za očuvanje svježine hrane i zdravlje ljudi i nalaze se u svakom kućanstvu. A kako su se hranili naši preci? Prema uputama zapisanim u "Priručniku za žensku mladež" koji je izašao 1897. godine u Zagrebu autor je napisao: "Kruh je najznamenitiji dio naše hrane, pa zato i molimo svaki dan za kruh naš svagdašnji. U njem ima svih za hranidbu potrebnih tvari u zgodnoj smjesi. S toga možemo živjeti neko vrijeme o samom kruhu." Osnovna namirnica tadašnje prehrane bilo je meso, a kao najbolju hranjivu namirnicu spominje se mlijeko. No, s obzirom na niske mirovine i sve skuplju hranu, meso se sve rjeđe nalazi na tanjurima umirovljenika, te je, nažalost, mnogima upravo kruh postao osnovna namirnica baš kao iz priručnika od prije 128 godina.

Drenka Gaković

Kako do hrvatske mirovine iz inozemstva

Pitanje: Živim izvan Hrvatske u državi članici Europske unije gdje sam sa 67 godina života ostvarila pravo na mirovinu u toj državi. Radila sam u Hrvatskoj oko 5 i pol godina, ali nemam radnu knjižicu. Zanima me da li mogu dati punomoć nekom odvjetniku ili sindikatu da podnese zahtjev za mirovinu i prati cijeli postupak. Koja je cijena usluge?

Odgovor: Za razmjerni dio hrvatske mirovine možete podnijeti zahtjev u državi članici Europske unije u kojoj živite. Nadležna ustanova te države proslijedit će Vaš zahtjev nadležnoj ustanovi u Hrvatskoj – Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, područnoj službi nadležnoj prema mjestu u kojem ste posljednjem radili u Hrvatskoj. Ako nemate radnu knjižicu, navedite poslodavce kod kojih ste radili u tom razdoblju i HZMO će podatke o stažu provjeriti u svojoj bazi podataka i javiti Vam rezultat te donijeti rješenje o pravu na razmjerni dio hrvatske mirovine na temelju uredbi o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti Europske unije. Postupak je besplatan i nije Vam potreban odvjetnik.

Rad hrvatskih umirovljenika u EU

Pitanje: Imam 62 godine i korisnik sam starosne mirovine za staž navršen isključivo u Hrvatskoj. Imam mogućnost rada uz mirovinu na pola radnog vremena u Sloveniji. Hoće li taj rad utjecati na isplatu moje mirovine u Hrvatskoj?

Odgovor: Uz rad na pola radnog vremena u Sloveniji možete primati punu mirovinu ostvarenu u Hrvatskoj. Međutim, ako u Sloveniji navršite manje od 1 godine staža (jedna godina staža je jednako 2 godine rada na pola radnog vremena), primjenom uredbi EU Hrvatska će preuzeti taj staž na svoj teret i moći ćete zatražiti preračun hrvatske mirovine. Ali ako u Sloveniji navršite više od 1 godine staža tada trebate podnijeti zahtjev slovenskom nadležnom tijelu za razmjerni dio slovenske mirovine, jer će vam to biti isplativije. Ako ostvarite razmjerni dio slovenske mirovine, svejedno zadržavate hrvatsku mirovinu (bez prava na preračun).

Porez na nasljedstvo

Pitanje: Naslijedila sam dio građevinskog zemljišta u Slavoniji, a živim u Zagrebu. Molim Vas za informaciju o proceduri za plaćanje poreza. Je li dovoljno da prijavim nasljedstvo u Ministarstvo financija u Poreznu upravu?

Odgovor: Javni bilježnik je, po donošenju rješenja o nasljeđivanju, obavezan najkasnije u roku od 30 dana jedan primjerak isprave dostaviti ispostavi Porezne uprave na području koje se nekretnina nalazi, elektroničkim putem. Ako se vodio sudski postupak, sudovi i druga javnopravna tijela obvezni su ispostaviti Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina dostavljati svoje

odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se stječe ili mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana nakon isteka mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Ne plaća se porez na nekretnine naslijeđene od bračnog druga, potomaka i predaka koji čine uspravnu liniju te posvojenika i posvojitelja.

Povećanje najniže mirovine

Pitanje: Moja mirovina prije zadnjeg povećanja 1.7.2025. za 30 godina staža iznosila je 371,35 eura. U mirovini sam od 1.1.2021 te sam penalizirana za 5 godina prijevremenog odlaska u mirovinu. S obzirom na tako malu mirovinu, imam li pravo na povećanje za 3 % za najnižu mirovinu?

Odgovor: Iz Vašeg pitanja proizlazi da ste korisnica prijevremene starosne mirovine umanjene za 5 godina prijevremenog odlaska u mirovinu ali nije jasno jeste li postali korisnik najniže mirovine, što se određuje konačnim rješenjem o mirovini. Svota najniže mirovine ovisi o navršenim punim godinama staža i o vrsti mirovine, te nije određena činjenicom da je mirovina mala. Najniža mirovina je kategorija koja je određena rješenjem o pravu na mirovinu i samo takvi korisnici ostvaruju povećanje najniže mirovine za 3 % od 1.7.2025. U tu svrhu provjerite vrstu svoje mirovine u rješenju o pravu na mirovinu. Radi boljeg razumijevanja razlike između male mirovine i najniže mirovine, dajemo primjer na temelju 5 godina ranijeg odlaska u mirovinu: od 1.1.2025. do 30.6.2025. vrijednost najniže mirovine iznosila je 13,99 eura po godini staža, umanjeno za penalizaciju ako se radi o prijevremenoj starosnoj mirovini. To je $13,99 \times 30 = 419,7$ eura. Ako ste išli 5 godina ranije u mirovinu umanjeno je 12 %. Znači, $419,7 - 12\% (50,36) = 369,34$ eura. U ovom primjeru Vaša mirovina je veća za cca 2 eura od najniže pa je moguće da prvim rješenjem o mirovini niste ostvarili pravo na najnižu mirovinu.

Rad uz obiteljsku mirovinu za invalide

Pitanje: Korisnik sam obiteljske mirovine na temelju potpune nesposobnosti za rad. Da li sada mogu raditi do 3,5 sata dnevno bez gubitka isplate mirovine?

Odgovor: Izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju od 1.7.2025., a na temelju članka 67. stavka 10. omogućuje se pravo na rad i vama koji ste pravo na obiteljsku mirovinu ostvarili zbog potpunog gubitka sposobnosti za rad, ali pripazite jer ta zakonska odredba počinje vrijediti od 1.1.2026. godine, te ćete od tog datuma imati mogućnost rada do 3,5 sata dnevno bez obustavljanja isplate obiteljske mirovine i bez kontrolnog pregleda, jednako kao i korisnici invalidske mirovine ostvarene na temelju potpunog gubitka sposobnosti za rad. U slučaju da Vas poslodavac prijavi na 3,5 sata dnevno ili više, isplata mirovine se obustavlja.

pravni savjeti

Odgovara:
Vanda Crnjac Pauković
dipl. pravnica

Besplatno
pravno
savjetovanje
Sindikata
umirovljenika
Hrvatske;
radno vrijeme:
ponedjeljak,
srijeda, četvrtak,
petak: od
10 do 14 sati;
utorak: od
10 do 16 sati.
Telefon:
01/4615-797;
e-mail:
suhsavjetovaliste
@gmail.com
ili
<https://www.suh.hr/savjeti/pitaj-pravnika/>

Tonći Barada, predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a SDŽ

Ljudi nas mole za „kilo“ kruha i litru mlijeka

„U proteklih pet godina položaj umirovljenika se nije ništa promijenio, statistički da, ali životno smo na istom jer većina preživljava“

Pet godina prošlo je od intervjua kojeg smo napravili s Tonćijem Baradom, koji nam je tada bio sugovornik u svojstvu zamjenika predsjednika Podružnice SUH-a Trogir. No, početkom travnja 2025. godine Tonći je izabran za predsjednika Županijskog povjereništva SUH-a Splitsko-dalmatinske županije pa nas je zanimalo, za početak, kako se snašao u novoj ulozi, te koje su sad njegove zadaće i planovi u vođenju tog povjereništva.

„Nastavio sam raditi ono što je radila i moja prethodnica Merica Ličina. Organiziram sjednice Povjereništva na kojima često raspravljamo o niskim mirovinama. Europska komisija u svojim izvješćima govori kako su mirovine u Hrvatskoj male, ali sve to ne dolazi do ušiju naše Vlade. U izbornom vrijeme dobijemo brojna obećanja, pa čak i statistike nam pokazuju uljepšano stanje, a stvarnost i realnost je skroz drugačija. Samo u Splitsko-dalmatinskoj županiji imamo 114.245 umirovljenika kojima mirovine nisu dostatne za pristojan život“.

Od ostalih aktivnosti županijskog povjereništva Tonći nam je kazao kako s predstavnicima pet županijskih podružnica SUH-a dogovara različite zajedničke aktivnosti, a svakako jedna od najvažnijih su dogovori oko održavanja sportskih susreta. Upravo krajem rujna su i održani 16. po redu sportski susreti SUH-a SDŽ u Žrnovnici, a uspješnom prijavom na projekt županija je dodijelila financijsku potporu kojom su pokriveni troškovi prijevoza i ručka za 150 sudionika iz pet podružnica SUH-a.

„Bez pomoći županije ili naših lokalnih gradova sve bi bilo još teže organizirati, zato je svakako pohvalno kada oni

na vlasti u lokalnim sredinama imaju sluha za nas i naše aktivnosti, jer nam to omogućava da se družimo, dijelimo iskustva, dobre i loše priče, i tako zapravo spriječimo usamljenost koja čovjeku jednako teško pada kao i niske mirovine. Tako i mi u Trogiru dosta dobro surađujemo s gradskom vlasti koja nam pruža potporu“.

Tonći je već posljednjih par godina kao zamjenik predsjednika Podružnice SUH-a Trogir preuzeo na sebe većinu operativnih obveza, s obzirom da se dugogodišnjem predsjedniku podružnice i jednom od njezinih osnivača Ivanu Bakici – Đildu pogoršalo zdravstveno stanje. Nažalost, krajem kolovoza 2025. godine Đildo je preminuo te će Tonći krajem godine i službeno preuzeti vođenje podružnice. Zanimalo nas je kakav je bio odnos Tonćija i Đilda te kojim se aktivnostima bavi podružnica u Trogiru.

„Teško nam je svima pala njegova smrt, jer nam je bio prijatelj i čovjek koji nam je u naslijeđe ostavio djela na koja se ponosimo. Izgradio je uzornu organizaciju, bio je čovjek neizmjerne energije i jasnih ciljeva, uvijek u želji da pomogne umirovljenicima. Nosit ćemo ga u srcu i nastaviti raditi na idejama kojima se on toliko predano posvetio. Što se tiče aktivnosti podružnice, imamo već uhodani način rada, gdje svaki mjesec organiziramo najmanje jednu aktivnost, bilo da su to jednodnevni izleti, odlazak u banje, različite prezentacije i tribine gostiju, ples, tombola, mjerenje tlaka i šećera“.

Zanimalo nas je s kojim pitanjima mu se danas najčešće obraćaju umirovljenici i starije osobe u Trogiru te što ih najviše tišti?

„Najviše ih tište male mirovine. Najčešće životne priče su da nam na vrata sindikata dolaze ljudi tražeći pomoć jer im je mala mirovina. Traže za litru mlijeka i „kilo“ kruha pa im udijelimo pet eura. Teško je to gledati, ali to je naša stvarnost“.

Zato smo priupitali Tonćija smatra li da se u ovih pet godina od zadnjeg intervjua s njim što poboljšao položaj umirovljenika u hrvatskom društvu.

„U ovih proteklih pet godina položaj umirovljenika se nije ništa promijenio, statistički da, ali životno smo na istom. Umirovljenici preživljavaju jer mirovine ne mogu pokriti dio najosnovnijih životnih potreba. Više od pola umirovljenika teško živi i zbog toga je nužno donijeti dugoročne odluke i mjere koje će trajno poboljšati položaj i životni standard umirovljenika“.

Nakon toga smo ga upitali koje mjere na nacionalnoj razini bi se trebale donijeti da se to poboljša?

„Zbog niskih mirovina smatram da bi svakim sljedećim usklađivanjem mirovine trebale rasti 120 % iznosa rasta plaće, kako bi se smanjio taj jaz. Zatim svakako treba ukinuti porez na mirovine jer to nema smisla, kao i da se penalizacija ukine sa 65 godina života. Treba uvesti i 13. mirovinu, kao i pomoći umirovljenim samcima nekim dodatkom, jer ti su ljudi u najvećem problemu. Od drugih zahtjeva svakako bi trebalo poradići na subvencioniranju smještaja u domovima za starije, a trebalo bi uvesti institut javnog pravobranitelja za umirovljenike i starije osobe, koji bi bolje ukazivao na probleme s kojima se suočava naša populacija“, zaključio je Tonći.

Igor Knežević